

MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1939. ÁPRILIS 29.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLER

I. ÉVFOLYAM, II. SZÁM.

7 előkelő budapesti film-
színház játszik a vásár
idején

Metro -müsort:

NEMZETKÖZI
VÁSÁR

KERTÉSZ MIHÁLY pompás vígjátéka

Hajnali esküvő

A FŐSZEREPEKBEN:
Errol Flynn, Olivia de Havilland, Rosalind Russell, Patric Knowles

Modern, fordulatos, merész és vidám film!

BEMUTATTA IGEN NAGY SIKERREL
CITY - ÁTRIUM

**Warner Bros. First National
Vitaphone Pictures Inc.**

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE

Budapest, VIII., JÓZSEF-KORUT 30-32. Telefon: 142-464 és 132-290.

A MALAKKAI NŐ

RENDEZTE:
MARC ALLEGRET

A FŐSZEREPEKBEN:
EDVIGE FEUILLÉRE
A „Szélhámosnő voltam” főszereplője és
PIERRE RICHARD - WILLM

Kovács Emil és Tsa b. t. Budapest, VII. ker., Erzsébet-krt. 8. sz.

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

I. ÉVFOLYAM II. SZÁM.

Budapest, 1939. április 29.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:

ÁGOTAI GEZA dr.

Felelős szerkesztő:

VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI. Andrássy út 69.

Telefon: 113—305

Postatakarékpénztári

csckszámja száma: 15.410

Kiadótulajdonos:

a Színművészeti és Filmművészeti

Kamara

Felelős kiadó:

Lieber László dr.

A kiadóhivatal vezetője:

Gyimesi Kásás Ernő

Előfizetési ár:

egy évre . . . 30 pengő

fél évre . . . 15 pengő

TARTALOM:

Zsindely Ferenc a filmügyek élén	1
„Itt nem termelés folyik, hanem művészi alkotás”. Cserépy Arzén nyilatkozata	2
Filmértekezlet a miniszterelnökségen	3
Az OMME. beolvadása a Kamarába. A filmkölcsonzők egyesületének nyilatkozata	4
A Nemzeti Bank valutapolitikája és a filmkereskedelem	5
Hozzászólások a kritikához:	5
Dr. Erdélyi István	5
Dr. Nagy Sándor	6
Schuchmann Antal	6
Güttler Antal	6
Rennard Béla	6
Ujhelyi József	6
Filmkamara	7
Kultúrfilm	7
Amatőrfilm	7
Mozi:	
Kárpátaljai üdülő	8
Beszámoló a hét üzleti eredményeiről	8
A premiermozik műsora	8
Új filmek:	
Három kis angyal	8
A malakkai nő	8
A Hearty-fiút szeretik a lányok	9
Hajnali esküvő	9
Premier Plan: Dr. Bajusz Péter	10
Híradók	10
Hírek	11
Műterem	12
Oktatófilm	12
Technika:	
Milyen módszerrel készült Walt Disney „Hófehérké”-je? Lohr Ferenc	13
Kinotechnikai Társaság:	
A színesfilm: Dr. Pozsonyi Gábor	15
Külföld	16
Filmcenzúra	III
Szerkesztői üzenetek	III

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt. nyomdájában.

Budapest, VIII. Gyulai Pál utca 14.

Telefon: 144—422, 144—423.

Felelős: Welker József.

MAGYAR FILM

ZSINDELY FERENC a filmügyek élén

A magyar filmügyeket a múltban a legfelsőbb fokon a Filmipari Alapot kezelő Miniszterközi Bizottság irányította, amelyben helyet foglalt a belügy-, a vallás- és közoktatásügyi és az iparügyi minisztérium képviselője. Ez év elején a 2.240/1939. sz. M. E. rendelet megszüntette az 1933 óta működő Miniszterközi Bizottságot és helyébe felállította az Országos Nemzeti Filmbizottságot, amelyben a fenti három minisztérium mellett a miniszterelnökség képviselője is helyet nyert. A Filmbizottság elnökét a miniszterelnök nevezi ki.

A jövőben a három szakminisztérium tehát a miniszterelnökség egységes vezetés mellett rendelkezik a magyar filmgyártás előmozdítására biztosított vagy biztosítandó támogatások felett és irányítja a magyar filmgyártást. Az átszervezés szakmai szempontból nagyon szerencsésnek mondható, mert biztosítja a filmgyártás egységes irányítását és ennek következtében az egészséges fejlődést.

A miniszterelnök az Országos Nemzeti Filmbizottság elnökévé Zsindely Ferenc dr. miniszterelnökségi államtitkárt nevezte ki. A magas műveltségéről ismert állami főtisztviselő már mint vallás- és közoktatásügyi államtitkár is átértékelte a film kulturális jelentőségét és nagy szeretettel foglalkozott a filmügyekkel. A legfelsőbb magyar filmforum élén még fokozottabban látja a magyar film feladatait és a megoldáshoz vezető fejlődés útját. Az államtitkár mellett a miniszterelnökségen az elmúlt évben felállított kultúrpropaganda-osztály működik, amelynek egyik legfontosabb ága éppen a film. Az osztályon kiváló szakemberek dolgoznak, akiknek munkássága elé a szakma osztatlan bizalommal tekint.

Az elmúlt hónapok nagyjelentőségű eseményei hátráltatták az Országos Nemzeti Filmbizottság munkásságának azonnali megkezdését és inkább csak az előkészítő munkálatok folytak.

Az események lezajlása után azonban a Filmbizottság teljes erővel feladatai megvalósításának szentelheti munkásságát. Erre óriási szükség van. A keresztény nemzeti magyar film kialakulásának kezdetén jelentős problémák várnak megoldásra.

Sok kérdésben már befejeződtek az előkészítő munkák. Meg vagyunk győződve, hogy a Filmbizottság gyorsan határoz a megoldásra váró feladatkörökben és elhatározását a miniszterelnökség irányításával hamarosan meg is valósítja.

Kívánatosnak és helyesnek tartanánk, ha a Filmkamara, mint a magyar filmszakma jövő fejlődésének harcosa és a szakkérdések hivatott ismerője, a Filmbizottságban állandó képviselőt kapna

és ily módon a helyzet alapos ismeretében tanácsaival és előterjesztéseivel az Országos Nemzeti Filmbizottság közérdekű működésében eredményes munkásságot fejthetne ki.

Hisszük, hogy az egészségesen irányított miniszterközi Országos Nemzeti Filmbizottságnak és a szakma hivatott testületének, a Filmkamarának a magyar filmgyártás előmozdításáért kifejtett közös erőfeszítése diadalmaskodni fog a nehézségeken és meghozza a kívánt eredményt.

„Itt nem termelés folyik, hanem művészi alkotás!”

**Cserépy Arzén, a magyar származású német filmrendező
nyilatkozik a magyar film értékeiről**

Nemrégiben megírtuk, hogy Cserépy Arzén, a két évtized óta Berlinben dolgozó magyar filmrendező, akinek nevéhez sok-sok nagy-sikerű film fűződik, rövid időt Budapesten töltött rokonainál.

Cserépy Arzén az elmúlt héten újból ellátogatott a fővárosba és es-tetésünk szerint ezuttal komoly tárgyalásokat folytatott néhány ma-gyar filmgyártási tényezővel. Ebből az alkalomból a MAGYAR FILM is módját ejtette, hogy beszélgesen a Berlinben dolgozó neves magyar filmrendezővel, aki munkatársunk érdeklődésére rendkívül tárgyilago-san, a tapasztalt és világot járt film-szakember hozzáértésével felelt a kérdésekre.

(— Mi a véleménye a magyar filmgyártás művészi fejlődéséről? — hangzott első kérdésünk Cserépy Arzénhoz.)

— Kilenc évvel ezelőtt — vá-laszolta a filmfőrendező — egyes tényezők azt a hitet szilárdították meg bennem, hogy

a magyar írógárda, színésztü-lét és a magyar technikus any-nyira hivatott filmek tervezésé-re, felvételére és előállítására, mint kevés más nemzet a világon.

Pedig akkor már bejártam Né-met-, Olasz- és Franciaországot, Angliát és majdnem három évig Amerikát. Megállapításaimat nem a gavalléria diktálta régi honfi-társaim iránt, hanem a pusztá ténymegállapítások, amelyeket egy évtizedeken át gyakorlatot szerzett, szentimentalizmustól mentes szakember tárgyilagosan tett.

— Most, hogy itthon jártam és végignézttem mindent, ami film, színház és irodalom, ma, kilenc év után, megrendültem.

Filmeket láttam, a tiszta magyar ész, szív és erő kivirágzásait és hihetetlennek tünt előttem, hogy mindez csak kilenc év küzdelmé-nek a tükré.

Talán csak a francia gárda me-részsége, művészi közvetlensége mérhető össze a magyar tehetség-

gel. Örvedetesen állapítottam meg, hogy itt olyan témakivá-lasztó grémiumok és cenzura mű-ködik, amely nem kantározza fel bürokratikus zablával a művész kritikus csapongásait akkor, ha az alkotóművész a napi problé-mák felé fordul. Ugy látszik, eze-ken a helyeken az íróasztalok mellett is művészlelkű emberek ülnek. Ezt nem állíthatom sok más országról. Egy ország művé-szi alkotó életének pedig ez a leg-fontosabb támpontja. Ez azt je-lenti, hogy

amíg egyes országok nacionalista művészete alig tud olyan irány-zatos filmeket produkálni, ame-lyek nézésekor a közönség el-felejtí a tendenciát, a céltuda-tosságot, addig a magyar szín-és filmművészet oly műveket képes produkálni, amelyekben a cél egy nemzetpolitikai dogma kiélesítése, teljesen eltűnik a művészi elgondolás és kifejezés mögött.

Egy német *Földindulás* például sohase érhetné el azt a győzelmet a néző lelkében, mint az a ma-gyar színdarab, amit én láttam, helyesebben: átéltem. Itt az író és a színész beszél, nem pedig a nemzetpolitikai propagandista. (—Össze meri-e mérni a magyar filmgyártást más ország filmgyártá-sával?)

— Kilenc évvel ezelőtt, beval-lom, nem láttam magam előtt ekkora perspektívát. Csak abban bíztam, hogy a magyar filmerő csupán igénytelenebb, szórakoz-tató és kedves hétköznapiágok megoldására elégséges. Vétettem a magyar géniusz ellen, amikor nem reméltem tőle, hogy egy pár évtized alatt a saját erejéből, kez-detleges eszközeinek könyörtelen fejlesztésével nemcsak eléri, ha-nem túl is szárnyalja a hatalmas tökéék árnyékában lomhalkodó, luxust, kísérletet és fineszt meg-engedhető külföld művészi erejét, elszántságát és nivóját.

— A három játékfilm és egy féltucat kultúrfilm után, amit láttam,

Magyarország rendelkezik a leg-fontosabbakkal: kítűnő írókkal, remek színészekkel, tehetséges rendezőkkel, ügyes operatőrök-kekel, díszlettervező művészekkel.

Objektív-tásomhoz tartozik az a megállapításom is — és ezt a kül-földdel szemben be kell hoznunk és be is fogjuk hozni rövidesen — hogy a hang és a fotográfia terén még korrektúrára van szükség. Egy-két lépés szükséges csupán ahhoz, hogy ezen a ponton is utolérjük a külföldet.

— Általában úgy látom a hely-zetet, hogy

itt minden feltétel meg van ah-hoz, hogy abszolút tökéletes fil-mek készülhessenek, még ama kényszerítő körülmények között is, amit a fogyasztó piac kiesiny-sége és ennek folyamányaképpen a szerény gyártási tőke jelent.

Mit érnek a milliók, ha nincsenek hozzá tehetségek, akik a milliók-ból jó filmeket tudnak készíteni. Nem a sok pénz, hanem a pénz-zel társult tudás eredményezi a jó filmeket. A tömegfilmgyártás lehet jelzője egy nemzet hatalmi méreteinek, de kevés és jó lesz mindig a tehetség tükré.

(Milyen filmeket látott és kiket ismert meg színészeink közül?)

— Ezért látom a magyar film fejlődését biztosítottnak. Keveset láttam, de amit láttam — egy-két közepszerű kivételével — jó, sőt: nagyon jó.

Bolváry Géza, Baky József, a fiatalok közül pedig Bánky Vik-tor a magyar film allappilléreit jelentik.

— Láttam Kiss Ferencet a szín-padon. Hatalmas magyarsága oly zamatot varázsol még az elavult Shakespeare-be is, amellyel ala-kítása a legnagyobbak közé emeli őt, még azok fölé is, akiket ha-sonló szerepben Berlinben, Lon-donban, Bécsben és Csikágóban láttam.

— Azután megismerkedtem egy új emberrel: *Páger* Antallal. Az életben egy díszkrét eleganciájú, moderált gesztusú gentleman-nel szoríthatam kezét, de a színpa-don és filmen egy *Páger* nevű embert láttam. Ő is egy óriás-tehetség szűk határaink között.

— És a magyar zenészek! Lát-tam egy kultúrfilmét. Nem em-lékszem, ki szerezte a zenéjét. De

ez nem volt szerzemény. Egy melódiadús muzsikusz jókedvű ajánlása. Mit tudna produkálni ez a komponista német vagy angol kollégái helyén, akik dúskálnak az időben és a pénzben!

(— Tud valamelyes mérleget készíteni itthoni tapasztalatai után?)

— Budapesti tartózkodásom alatt készült mérlegemnek talán az a legérdekesebb adata, hogy itt nem termelés folyik, mint külföldön, hanem komoly és nemes értelemben vett művészi alkotás. Mindent tapasztaltam itt — még fogyatékoságokat is — csak azt a rémes, elernyesztő, sívár érzést nem: termelés.

— Ennyit a máról. Hogy mi lesz holnap? Nehéz feladatot látok a Kamara számára. Igen súlyos, felelősségteljes és megfeszítő munka vár erre a testületre. Először:

megtartani mindazt, ami megvan, ezt vezetés alá tömöríteni. De nem bürokratikus rendszerbe fojtani.

A Kamara vezetésére csak művészember hivatott. Ezért üdvözölöm a testület elnökét, aki nem akadémikus, tudós, vagy hivatalnok, hanem ízig-vérig művész és erős lábon áll a magyar művészi alkotóélet közepén.

(— Mit tart a Kamara jövő feladatának?)

— Ugy tapasztaltam, hogy a belső tömörítés már tekintélyesen előrehaladt a Kamarában. Most következik a nehezebbik része az elrendezkedésnek:

a testületet úgy beleékelni a nemzetgazdasági életbe, ahogy azt a német példa után a többi nemzet vezető filmtestületei is kieroszakolták.

Természetesen nem lehet egyszerűen kopírozni. Ami a német Kamara működése következtében jót jelent Németországra, rendkívül rossz és kétségbeesítő lehet a teljesen más irányú és potenciájú magyar filmélet számára. Véleményem szerint Magyarországon az a fontos, hogy

a Kamara a tehetségek és eredmények olyan gazdag egyesülése legyen, hogy ezt a testületet semmiképpen se lehessen egyszerűen, mint valami divatos formációt tudomásul venni.

A Kamarában nem gyűléseznünk kell, hanem gyülekezni. A Kama-

rának át kell szerveznie a filmfinanszírozás egész technikáját. Egy magyar film elkészülése nem függhet a kölcsönző vagy elsőhites mozi hajlandóságától.

(— A magyar film jövőjét hogyan látja?)

— A magyar filmnek ereje, értéke van. Ez a tényező ad életet neki, függetlenül a tőke nagyságától.

A jó magyar filmnek esökkenenie kell a gyöngye és ezért felesleges külföldi gyártmányokat. Annyi jó magyar filmet kell csinálni, amennyit elbir a magyar piac.

A német alig lát idegen filmet, az angol még kevesebbet, az amerikai pedig mondhatni semmit. Miért nem lehetne ugyanezt a kvótát a magyar közönség számára is felállítani?

— Hogyan lehet ilyen sok jó magyar filmet csinálni? Ezen a ponton térek ki a Kamara legfontosabb feladatára:

a tehetségek felfedezésére és képzésre, tehát az utánpótlás megszervezésére.

— A magyar film akarja minél erélyesebben tovább is azt, amit megkezdett, akkor nem lehet kétséges a boldogulás.

Jól esett hallanunk egy kiváló gyakorlati filmszakembernek a véleményét a filmgyártásról általában és a magyar film közreműködőinek értékességéről részleteiben. Mi, akik — mint mondani szokták — a fáktól nem látjuk az erdőt, képtelenek vagyunk önkritikát gyakorolni a saját munkánkról, a magyar filmről, mert hiszen benne élünk. Cserépy Arzén azonban, aki friss szemmel nézte, vizsgálta a magyar filmgyártás eredményeit és a magyar film munkatársainak értékeit, a külföldön húsz éven át dolgozott szakember kiforrottságával és hozzáértésével, azonkívül az idegenből hosszú idő után hazájába visszatért jószándékú és elfogulatlan magyar szemével tette megállapításait.

Tükröt mutatott elénk, amely feltárta kitűnő értékeinket, nem takarva el gyengeségeinket sem. Jól esett gyönyörködnünk ebben a tükrökben, mert szerencsére, erényeink mellett eltörpülnek hibáink.

Cserépy Arzén, eddigi külföldi munkásságából és mostani nyilatkozatából ítélve az a szakember, aki az új magyar filmgyártás értékeit nagy mértékben fokozni tudná s akinek ezért a magyar film közeli új konstellációja idején itthon lenne a helye. Reméljük, hogy erre úgy ő, mint az illetékesek módot találnak.

Filmértekezlet a miniszterelnökségen

Az Országos Nemzeti Filmbizottság elnöke, Zsindely Ferenc dr. államtitkár április 28-án délutánra értekezletet hívott egybe a miniszterelnökségen. Az értekezleten a Filmbizottság tagjain kívül megjelentek a Filmkamara vezetői és néhány meghívott szakember és a legaktuálisabb filmügyeket tárgyalták.

A lapunk zártakor még tartó értekezlet anyagát és határozatait részletesen jövő számunkban közöljük.

Mint ismeretes, átszervezte a Filmipari Alapot kezelő Miniszterközi Bizottságot és helyette a miniszterelnökség irányítása mellett működő Országos Nemzeti Filmbizottságot állítottak fel, amely hivatva van az összes aktuális problémákra megoldást találni. Mindenekelőtt a filmgyártás legégetőbb kérdéseit tárgyalják le.

A szakma várakozással tekint a gyártást támogató rendelkezések elé és elsősorban a tőke biztosítását célzó megoldásokat várja türelmetlenül. Beszámoltunk már arról, hogy ezekben a kérdésekben a Filmkamara beadványokkal fordult az illetékes minisztériumokhoz és szakvéleményének kifejtése mellett gyors elintézetést kért. Kívánatos volna a minél gyorsabb tempó, mert a gyártás jövő fejlődése érdekében elengedhetetlennek látszik az azonnali intézkedés.

A magunk részéről azt kérjük tehát, hogy a Filmbizottság határozatait gyorsan hajtsák végre az illetékesek. A magyar filmgyártás átalakulási korszakában, a szezon derekán vagyunk. Csak a problémák gyökeres és gyors rendezése teremtheti meg a várvavárt fejlődéshez szükséges egészséges, szilárd alapot.

Az OMME beolvadása a Kamarába

A filmkölcsönzők egyesületének nyilatkozata

Lapzártakor kaptuk az *Országos Magyar Mozgóképipari Egyesülettől* az alábbi átíratot, amely a legutóbbi két számunkban a filmkölcsönzők egyesületének a Kamarába való beolvadásáról írt cikkeinkre reflektál. A nyilatkozatot teljes terjedelmében alább közöljük:

A MAGYAR FILM tekintetes
szerkesztőségének,

Budapest.

Hivatkozással b. lapjuk folyó évi 9. és 10. számában megjelent és az Országos Magyar Mozgóképipari Egyesület munkakörének átadásával kapcsolatos közleményekre, tisztelettel kérjük, hogy b. lapjuk következő számában az alábbi helyreigazító nyilatkozatunknak helyt adni szíveskedjenek:

NYILATOZAT

A MAGYAR FILM folyó évi 9. számában *Az OMME beolvad a Filmkamarába* és a következő 10. számában *A Filmkamara átvette az OMME munkakörét* címek alatt megjelent közleményekkel kapcsolatban a szakma helyes tájékoztatása céljából szükségesnek tartjuk közölni a következőket:

1. Az OMME a filmkölcsönző és filmipari cégek érdekképviselője, amely a m. kir. Kereskedelemügyi Minisztérium által jóváhagyott alapszabályok szerint működik; célja és hatásköre egészen más, mint a Színművészeti Kamaráé, amely viszont a filmgyártásban és a filmkölcsönzővállalatoknál működő egyes alkalmazottak testülete. Ennélfogva szó sincsen arról, hogy a Kamara megalakulása folytán az OMME feleslegessé vált volna, vagy működését megakarná szüntetni.

2. Az OMME mint filmkereskedelmi és ipari érdekképviselő, számtalan olyan funkciót végez, amely kizárólag ipari, kereskedelmi, adminisztratív és üzleti vonatkozású és amelynek megfelelő ellátásánál az általános filmkereskedelmi szakmai ismereteken

kívül a hosszú gyakorlat folyamán kialakult tapasztalat nélkülözhetetlen. Ugyancsak szükséges ez a szakszerűség és kialakult tapasztalat a különböző hatóságok által kért szakvélemények, tanúsítványok kiadásánál; éppen ezért az említett hatóságok Egyesületünket, mint az erre éppen az említett szakszerűségénél fogva egyedül illetékes véleményező szervet veszik igénybe. Ezt a hatáskört Egyesületünk a szóbanlévő hatóságokra nézve teljesen megnyugtató módon és eddig is mindenkor közmegelegedésre látta el.

3. Tudomásunk van arról, hogy a Színművészeti és Filmművészeti Kamara filmművészeti főosztálya ezen tanúsítványok és igazolványok egyrészének kiállítási jogát a maga részére meg kívánja szerezni. E kérdésben döntés az illetékes helyeken, tudomásunk szerint, a mai napig nem történt és így ezeket a tanúsítványokat és igazolványokat a mai napig is Egyesületünk állítja ki. Amennyiben a jövőben a hatóságok az eddigi rendszeren változtatnának és Egyesületünkől az előbb említett jogokat megvonják, úgy ez — bármennyire sajnálnánk is — egyáltalán nem jelenthetné, hogy az OMME teljes hatásköre átszáll a Kamarára, mert Egyesületünk számtalan olyan feladatkört lát el, amely a tanúsítványoktól teljesen független.

4. Egyesületünk folyó hó 26-i választmányi ülésén foglalkozott a Színművészeti Kamara filmművészeti főosztályának az említett cikkekben deklarált törekvéseivel és azzal a kérdéssel, hogy az Országos Magyar Mozgóképipari Egyesület a Kamara filmművészeti osztályába beolvadhat-e? A választmány egyhangúan arra az álláspontra helyezkedett, hogy az 1938. évi 6090/198. M. E. sz. rendelet értelmében a Színművészeti és Filmművészeti Kamara egészen más feladatok betöltésére alakult, mint Egyesületünk. Így

a Kamara jelenlegi alapszabályaival és szervezetével nem alkalmas a filmkölcsönzők és filmkereskedők gazdasági érdekeinek megvédésére. Ugyanis az említett rendelet 2. §-a szerint a Kamara feladata „A filmművészet körében a nemzeti szellem és a keresztény erkölcs követelményeinek érvényrejutása és biztosítása...” a Kamara kötelekébe tartozók testületi és szociális érdekeinek képviselője... stb., stb... végül állásfoglalás és javaslatétel a színművészetre és filmművészetre vonatkozó kérdésekben.

Ezek szerint a Kamarának elsősorban a filmművészet erkölcsi értékei és művészi kvalitásainak emelése a feladata, ami mellett a filmművészet körében foglalkoztatott egyének szociális érdekeit hivatott képviselni. Ezzel szemben Egyesületünk nem az alkalmazottaknak, hanem kizárólag a munkaadóvállalatoknak gazdasági érdekképviselője. Ezek a munkaadóvállalatok viszont Egyesületünket, mint egyetlen érdekképviselőt, nem óhajtják megszüntetni.

Bizonyos azonban, hogy helyes irányítás mellett Egyesületünk és a Kamara filmművészeti főosztálya a maguk külön feladatainak megvalósításánál szerencsésen együttműködhetnek, illetve egymás működését kiegészíthetik, amire Egyesületünk részéről a legmesszebbmenő készség megvan.

Fenti nyilatkozatunk szíves közléséért fogadjunk igen tisztelt főszerkesztő úr hálás köszönetünket és vagyunk

Budapesten, 1939 április 27-én.

teljes tisztelettel:

az elnök megbízásából:
dr. Erdélyi István s. k.
titkár.

A fentiekhez csupán annyit fűzünk hozzá, hogy a Filmkamara a jövőben is arra törekszik, amire a múltban: átvenni az OMME teljes hatáskörét és munkáját. A Kamarának ezt a törekvését mindenképpen helyesnek és kívánatosnak tartjuk, mert ez az igyekezet teljesen megfelel a törvényes rendelkezéseknek.

Álláspontunkat ez ügyben már részletesen kifejtettük és most sem mondhatunk mást, mint azt, hogy a

Kamara érdeklődési körétől távol áll, hogy az OMME kívánja-e továbbra is fenntartani működését vagy sem. A Kamara nem arra törekszik, hogy az OMME-t megszüntesse, hanem csupán arra, hogy az

Egyesület működését átvegye. Arra, hogy az Egyesület kívánatosnak és célszerűnek tartja-e fennmaradását vagy sem, különben sem a Kamara hivatott válaszolni. Döntsön ebben az Egyesület saját hatáskörében.

A Nemzeti Bank valutapolitikája és a filmkereskedelem

Filmkereskedelmünk egyik égető problémája a valutakérdés megnyugtató rendezése. Valutára szükségünk van azoknak a filmkereskedőknek, akik külföldi filmeket fix áron vásárolnak és a vételárat előre átutalják az eladóknak, valamint azoknak a külföldi képviselőknek, amelyek behozott filmjeiket az országban forgalmazzák és a forgalmazásból eredő zárolt pengőjüket külföldre kívánják vinni.

A mai nehéz és korlátozott nemzetközi pénzügyi helyzetben mindjobban nehezedik a szakmára a valutáris kérdés, amelyben az érdekelték valamilyen megoldást keresnek. A Filmkamara álláspontja szerint az volna az egyedüli helyes

megoldás, ha a Magyar Nemzeti Bank a Filmkamara közbenjöttével és véleményezése alapján a legális filmkereskedelemnek engedélyezné a szükséges átutalásokat. Ezáltal egyrészt lehetővé tenné a filmkereskedelem ügyleteinek szabályos lebonyolítását, másrészt elejét venné a visszaéléseknek. Ezzel szemben, ha a Nemzeti Bank nem engedélyezi a kívánt idegen pénznemek átutalását és a zárolt pengő-összegek kivitelét, a filmeket mégis behozzák az országba olyan vállalkozók, akiknek külföldön tőkájük van vagy akik meg nem engedett utakon járnak.

A kereskedelmi versenyben megtörténhetik azután, hogy egyesek a

mai állapotokat arra is felhasználják, hogy a jó filmek megszerzése körüli harcban másokkal szemben előnyökhöz jussanak. Sokkal helyesebb és megnyugtatóbb tehát, ha a Nemzeti Bank rendezzi a kérdést, mert ellenkező esetben úgy kerülnek az országba a filmek, hogy nem kértek rájuk előzetesen valutát, ami azután nemkívánatos spekulációkat vonhat maga után.

Igazságosnak látszik továbbá az is, hogy amikor a Nemzeti Bank valamely cég javára felgyülemlett zárolt pengő-összegeből engedélyez átutalásokat, ezt ugyanolyan mértékkel tegye, mint amikor fix-vétel esetén előre engedélyezi a valutákat. Ellenkező esetben a fix-áron vásárló vállalkozó igazságtalanul jobb helyzetbe jut, mint az, aki forgalmazás útján értékesíti külföldi filmjét Magyarországon.

Annak érdekében pedig, hogy csak az arra illetékesek kaphassanak valutát, tökéletesen megnyugtató az a megoldás, hogy a Nemzeti Bank csak a Filmkamara engedélye és véleményezése alapján teljesítse a filmkereskedelem valutáris igényléseit.

Hozzászólások a kritikához

Két héttel ezelőtt egy esztétikai cikk jelent meg lapunkban a filmkritikáról. Az irodalmi színvonalú fejtegetést Dálok János, a kitűnő fiatal esztéta, lapunk munkatársa írta, akinek értékes bírálataival indítottuk el filmkritikai rovatunkat.

Néhány hét múlva azonban, amikor a MAGYAR FILM megegyezésre jutott a MMOE-val, az új filmek kritikái ismertetését a mozisok egyesületének ügyvezető alelnöke, Morvay Pál vette át, aki filmbírálataiban nem az irodalmi és művészi analízisre helyezte a súlyt, hanem a szakszerűsége és főleg a filmek üzleti prognózisára. Különösen a magyar filmek bemutatásánál nem az oktatás, tanítás, szóval a pedagógiai kritika szemszögéből nézte a filmeket és írt azokról, hanem kizárólag a mozis benyomásait hozta nyilvánosságra lapunk hasábjain és mondhatni egyedül a várható jó, gyöngye vagy rossz üzletet igyekezett meglátni egy-egy új film szemlélésekor.

Morvay Pál filmkritikái kapcsán a szakma minden ágából ellenvélemények hargzottak el. Éppen ezért szükségesnek tartottuk, hogy meg-

hallgassunk néhány régi szakembert: mondja el véleményét a filmkritikáról.

Az alábbiakban 6 kritikát adunk a kritikáról.

Dr. ERDELYI ISTVÁN

a Kárpát film ügyvezetője:

— A szaklapoknak főleg a magyar filmeket kellene bőségesen kritizálni, oktató, tanító célzattal, hogy a magyar filmgyártásban foglalkozó író- és művészberek okuljanak, tanuljanak. A MAGYAR FILM-ben megjelent szakkritikák, bár sürgőnystílusban írottak és főleg a várható üzleti eredményre terjeszkednek ki, szintén szükségesek. A napilap filmkritikái ügyében pedig a Filmkamarának kellene eljárnia a Sajtókamaránál, megakadályozandó a keresztény nemzeti szellem nevében azt, hogy üzleti szempontok hőmérője alapján keveset vagy sokat, jót vagy rosszat kapjon egy-egy film a kritika ürügye alatt.

MOZISOK!

Reprizelőadások csak

ARANY
DUCCÓVAL
jelentenek sikert.

Kérjen minden
filmkölcsönzőtől

ARANY DUCCÓS
kópiát

repriz előadásaihoz!

ARANY FILMDUCCO

Budapest, VIII.,

Dankó-utca 22 szám

Telefon: 149-489

Harry Baur

legtökéletesebb alakítása:

RASPUTIN

A FEKETE CÁR

Szerepelnek még:

Marcelle Chantal

és

Pierre Richard Willm

Nagysikerű premier

április 28

DÉCSI

K I N O

filmipari és filmkereskedelmi kft

Budapest, VIII., Rökk-Szilárd-u. 20

Telefon: 136 — 946

Dr. NAGY SÁNDOR

a Hunnia aligazgatója:

— A kritika legyen őszinte és főleg jóindulatú, hiszen minden film közreműködői igyekeznek a legjobbat adni. Jóslásokba semmiesetre sem bocsátkozzunk, mert nem vagyunk jósek. A filmek sikere a közönségtől függ és nem a filmkritikustól. A film értékeit ismertesse a kritikus, rámutatva természetesen a hibáira is. Külföldi filmeket nem szabad előnyben részesíteni, csak azért, mert külföldi. Az üzleti prognózis, amely a fővárosban gyenge üzletet jósol egy-egy filmnek, csődöt mondhat vidéken, ahol esetleg ragyogó eredményt érhetnek el a Budapesten gyengén startoló filmek.

SCHUCHMANN ANTAL

a Tobis film igazgatója:

— A kritika foglalkozzék objektíven a filmmel, rámutatva annak gyengeségeire és értékeire, de semmiesetre se bocsátkozzék jóslásokba. A közönség ízlését senki sem ismeri, tehát a kritikus sem ismerheti, ennél fogva nem adhat prognózist. A kritikának egyébként ne romboló, hanem építő célja legyen, útbaigazítást adjon. Mindenekfölött pedig kerülnie kell a szubjektivitást.

GÜTTLER ANTAL

a Palatinus film ügyvezetője:

— A filmkritikának minden mellékszemponttól mentesen, teljesen objektíven kell lennie. Véleményem szerint nem lehet különbséget tenni a napisajtó és a szaklap kritikája között, csupán abban a tekintetben, hogy a szaklap kritikájának bővebbnek kell lennie, kiterjeszkedve olyan szakszerű szempontokra (technika, stb.), amelyek a nagyközönséget nem érdeklik.

RENNARD BÉLA

az Uránia Színház igazgatója:

— A kritikus, legyen az ujságíró vagy mozis, mindig egyéni szemszögből kritizál, tehát szubjektív. Ami pedig az üzleti prognózist illeti, az nem csálhatatlan. A közelmúltban bemutatott és nagy reményekkel indult magyar film például hihetetlen rossz üzleti eredményt jelentett a pre-

miermoziknak, a környéken pedig olyan bevételeket produkált, amire még nem volt példa. És fordítva: az egyik elsődleges színházban hetekig futott világhírű sportfilm a többi moziban a leggyengébb üzletet jelentette. De vannak olyan esetek is, amikor a film gyengén indul, de ha hagyják kifutni, minden várakozást felülmúló eredményt hoz, mint ezt az Orgonavirágzás emlékezetes esete bizonyította.

UJHELYI JÓZSEF

a „Függetlenség“, „Esti Ujság“ és a „Hétfő“ színházi és filmrovatvezetője:

— Ne tévesszük össze a filmkritikát a mozik és a filmkölcsonzők kommunikációjával. A magyar sajtó elit rétege — és ezt elfogultság nélkül vonatkozathatom a nacionalista magyar sajtóra — már régóta szakított azzal az elvvel, amely a kritikát kontaktusba hozta vállalati érdekekkel. Kétségtelen, hogy a filmesek egyrésze ezt nem fogadja túlzott rajongással, lassanként azonban mégis csak megértik az érdekeltek, hogy a közönség csak akkor veheti komolyan a kritikát, ha az nemcsak dicsér, hanem indokolt esetben üt is. Egyszóval igazat kell írni, ezen nem haborodhatik fel a filmes — hiszen ez a közönség és a magyar film érdeke egyaránt.

*

A fenti nyilatkozatokból látható, hogy milyen veszedelmes a filmkritika kapcsán üzleti jóslásokba bocsátkozni, ami tönkretetheti egy rosszul induló, de később kiugró filmnek a karrierjét. Az elhangzott vélemények azonkívül mind megegyeznek abban, hogy a kritikának — már amennyire ez lehetséges — mentesnek kell lennie az egyéni itztől, a szubjektivitásból és a legtárgyilagosabb hangon kell boncolni a film értékeit és természetesen a gyengéit is.

Reméljük, hogy a közeljövőben mégis megszületik végre a MAGYAR FILM hasábjain az a filmkritika, amely objektivitásával és szakszerűségével a szakma minden rétegének megalégedésére fog szolgálni.

H I V A T A L O S R É S Z

F I L M K A M A R A

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 69.

TELEFON: 113-305

A tagfelvétel irányelveinek kidolgozása ügyében a választmány e hó elején egy nagyobb bizottságot küldött ki, amely három ízben ült össze, hogy alaposan kidolgozza a tagfelvétel általános feltételeit. A kiküldött bizottság alapos munkát végzett, amely e hó 25-én került a választmány elé. Többek hozzászólása után a választmányi ülés, bizonyos módosítások után, elfogadta az előkészítő bizottság javaslatát a tagfelvételek és átminősítések esetén a jövőben szem előtt tartandó általános feltételeket azzal a határozattal, hogy ezek az előírások nem kötelező szabályok, hanem csupán irányelvek. A jövőben tehát a kamarai tagfelvételek és átminősítések a választmány által véglegesített irányelvek alapján bíráltnak el.

★

Felhívás. A titkári hivatal ezúton is közli a tagokkal, hogy a tagdíj-

fizetés minden tagra nézve kötelező, még akkor is, ha a tag jelenleg nincs állásban vagy nincs munkája. Ez esetben a minimális 1 pengő 50 fillér fizetendő havonta.

★

Közyülés. A Színművészeti és Filmművészeti Kamara mindkét főosztályának közgyűlése előreláthatólag május havában fog lezajlani. A közgyűlés tárgysorozata már teljesen készen áll.

★

Igazolvány. A kamarai tagsági igazolványok már fennakadás nélkül válthatók ki a titkári hivatalban d. e. 9-től, 2-ig. Az igazolványhoz, mint ismeretes, 1 drb. 6-szor 6 cm-es és 1 drb. levelezőlap nagyságú, két-

évesnél nem régebb fénykép szükséges. Az igazolvány átvételekor 2 pengő 60 fillér fizetendő. Megjegyezzük, hogy a Kamara az igazolványokat csak azok részére szolgáltatja ki, akik tagdíjukat legalább április végéig kifizették.

★

Teljes névsor. Jövőheti számunkban fogjuk közölni a filmművészeti főosztály tagjainak teljes névsorát alcsoportokra osztva. Január 1. óta ugyanis jelentős számban történtek tagfelvételek és átcsoportosítások egyik alosztályból a másikba, úgy, hogy most már szükségesnek mutatkozik egy részletes és teljes tagnévsor felállítására és közlése a tagok tájékoztatása céljából.

KULTÚRFILM

Német kultúrfilm
a Duna jelentőségéről

A legfontosabb német víziutak, mint az Isar, Rajna, Main stb. bemutatása után, a német kultúrfilmgyártás figyelme a legutóbbi politikai események során különös jelentőséget nyert Duna felé fordult. A napokban kezdődött el a Fekete-erdőben a film felvételezése, mely *A német Duna* címmel körülbelül 500 méter hosszúságban kívánja a folyó jelentőségét ismertetni. A tervezet szerint a film nemcsak a forrástól a birodalmi határig mutatná be a Duna folyását, hanem kiemelné nagy fontosságát kulturális és gazdaságpolitikai szempontból egészen a feketetengeri torkolatáig. Ismertetné a film a most épülő és megnagyobbodó linzi, kremsi és bécsi dunai kikötőket is, mint a legfontosabb kelet felé vezető német víziút állomásait. Kétségtelen, hogy magyar szempontból sem közömbös, miként dolgozzák fel és mutatják be a német moziban ezt a ránk nézve is jelentős kérdést s ezért a film elkészültét fokozott érdeklődéssel várjuk.

AMATŐRFILM

A Magyar Amatőrfilm Szövetség
közleményei

Szerkesztő: Dudás László
a „Pergő képek” felelős szerkesztője

Afrikán keresztül címen mutatjuk be május 2-án és 9-én két részben Mr. Paul és Traute Schlachter afrikai és európai útján készített nagyszabású utifilmjét. A felvételek 8 mm-es filmre készültek és egy része színes. A szerző Nairobian (Kenya) él, ez az egzotikus környezet minden mindennapi utifilmnek. Ez úton is felhívjuk az érdeklődők figyelmét a bemutatóra. Az előadást a Magyar Amatőrfilm Szövetség, Rákóczi-út 19. félem. 16. alatti vetítőtermében tartjuk meg fél 8 órai kezdettel.

Uzsokon filmezett a vezérkar engedélyével Szövetségünk négy tagja. A lengyel-magyar frontharcos találkozó felvételeket Scsigulinszky Károly, Dudás László, Pásztor István, külön színes filmfelvételeket pedig Györky László tagtársunk csinált. A Kárpátok és az uzsoki hágó gyönyörű miliójében készült e riport a felemelő ünnepegről, melyből külön bemutatót tartunk a nagyközönség részére.

A

R * E * X

filmkereskedelmi
kft. és az

ALLIANCE

filmvállalat

május 1-én

a Rökk Szilárd-utca 20 sz. alól az

Erzsebet-körút 8
1. emeletre

költözik

Telefon: 131-562

(Phöbus helyiség)

Raktár a házban

MOZI

SZERKESZTI: MORVAY PÁL

a MMOE ügyv. alelnöke

MAGYAR MOZGÓKÉPÜZEMENGEDELÝESEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK:

Kárpátaljai üdülöház ügyében

a választmány által kiküldött bizottság: *Bornemisza Gábor* elnök és *Lajtos Elemér* e hó 24-én elindultak a helyszínre és három napon át bejárták az egész Ruszinszkrét, hogy kiválasszák a legmegfelelőbb területet az üdülöház részére. Április 26-án tért vissza a bizottság Budapestre és értesülésünk szerint *Volóc* községben találták meg azt a helyet, amely egészségi szempontból a legmegfelelőbb a kijelölt célra. *Volóc* a lembergi vasúti vonal mellett, *Munkács* fölött fekszik, 15 kilométernyire a beszkidai lengyel határtól, 700 méter magasságban és a fővárostól hét óra alatt érhető el a kárpátaljai expressezzel. A kiszemelt területre építendő üdülöházban és környékén május 1-től szeptember végéig kitűnő alkalom kínálkozik nyaralásra, az erdős vidék kirándulásokra, télen pedig sízésre alkalmas.

A kiküldött bizottság egyébként az Egyesület legközelebbi választmányi ülésén részletes jelentést tesz helyszíni tapasztalatairól a választmánynak, amikor mi is visszatérünk a mozisok kárpátaljai üdülöházának ügyére.

★

Beszámoló a hét üzleti eredményeiről

A múlt hét hűvösebb szombatja és vasárnapja kedvezően érezte hatását a mozik üzleti eredményeinek kialakulása tekintetében.

Szerelmesek. *Jeanette MacDonald* és *Eddy Nelson* filmje, a gyengébb szűzsé ellenére is kitűnő elsőhetet jelentett a *Rádus* számára.

Fiúk városa. Anyagi és erkölcsi sikere a negyedik héten is keresztülvitte a filmet a *Royal Apolló*ban.

Suez. Csak az ötödik hét után tudta levenni műsoráról a *Scala*.

A zöld császár. Jó eredmények miatt az *Uránia* további napokra prolongálta.

A meg nem értett férj. Közepes eredményt ért el a *Corsó*ban.

Szervusz Péter három premiermozi után a *Décsi* második hete közepes bevétellel futott.

Érik a búzakalász. Az *Átrium*, *Kamara* és *City* mozikban nem érte el a prolongációs klauzulát.

Nögyülölő. Gyengén futott a *Forumban*.

ÚJ FILMEK

Három kis angyal

(Three smart girls grown up)

Irta: *Felix Jackson*.

Rendezte: *Henry Koster*.

Főszereplők: *Deanna Durbin*, *Helen Parrish*, *Nan Grey*, *Charles Winninger*.

Gyártotta: *Universal*, 1939.

Gyártási vezető: *Joe Pasternak*.

Beszél: angolul.

Magyar szöveg: *Pacséry László*.

Hossza: 2386 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: *Universal*.

Bemutatta: *Fórum*, április 25.

Szabkmutató: *Fórum*, április 28.

★

Judson Craig a *Wallstreeti* tőzsdevezér házában *Penny*, a milliomos legkisebb leánya, ma adja első estélyét. Nővérei *Joan* és *Kay*, öltöztetik, tanítják, hogy a kis bakfis szégyent ne valljon a fényes társaság előtt. Az estély meglepetése egy másik nagy családi esemény: *Joant* el-

jegyz *Richard Watkins*, a dúsgazdag bos-toni aranyifjú. A rokonok, ismerősök lelkesen gratulálnak a fényes partihoz, de este a leányszobában *Kay*, aki titokban szerelmes *Richard*ba, sirva égeti el naplóját. *Penny* észrevétlenül kileste *Kay* titkát és másnap közölni akarja megfigyeléseit apjával. De az üzleti ügyekkel elfoglalt tőzsdevezér csak fél-füllel hallja *Penny* akadozó szavait és irodájába rohan anélkül, hogy leányát meghallgatná. Binns a filozofáló öreg komornyik azonban megérti, miről van szó és azzal nyugtatja meg *Penny*t, hogy *Kay* rövidesen megvigasztalódik. Akad valami jóképű fiatalember és elfelejteti vele első szerelmét. *Penny* úgy érzi, hogy nincs vesztegetni való idő és a zeneiskolából meghív egy jóképű fiút vacsorára. *Harry*, a jóképű zenetitan azonban *Joan*nak udvarol, mire *Penny* kidobja őt a házból. A család azt hiszi, hogy *Penny* szerelmes a fiatalemberbe és féltékenységre magyarázzák viselkedését. A zene-órától is eltűnt *Penny*t, nehogy találkozhassék *Harry*val. De *Penny* nem adja fel a küzdelmet. Észreveszi, hogy *Harry* jobban tetszik *Joannak*, mint *Richard* és most már *Joant* is meg akarja menteni egy boldogtalan házasságtól. Nem nyugszik, amíg apját rá nem bírja, hogy családjának is szenteljen egy pillanatot és amikor a tőzsdevezér megérti, miről van szó, az utolsó percben megakadályozza *Richard* és *Joan* házasságát és mindenki azzal esküszik meg, akit igazán szeret.

★

Deanna Durbin eddigi filmjei ama kevés filmek közé tartoztak, amelyeknek minden rendű és rangú moziban sikere volt. Ezek a sikerek a filmek kedves, ötletes meséjének, jó rendezésének és nem utolsósorban főszereplője bájos, közvetlen játékának és elsőrendű énekművészetének köszönhetőek. A „Három kis angyal”-ban is megvannak a sikerek ezek a biztosítékai. Meséje fordulatos, rendezése tempós, a színészek pedig, különösen a három kis angyal: *Deanna Durbin*, *Helen Parrish* és *Nan Grey*, és az apa szerepében *Charles Winninger*, kitűnőek. A filmnek előrelátatólag mindenütt nagy sikere lesz.

A malakkai nő

(La femme de Malacque.)

Irta: *Francis de Croisset*.

Rendezte: *Marc Allegret*.

Zene: *Pierre Larousse*.

Főszereplők: *Jacques Copeau*, *Edwige Feuillère*, *Pierre Richard Willm*, *Jean Debucourt*, *Gabrielle Dorzait*, *Betty Dausmoud*, *Ky-Duyen*.

Gyártotta: *Regina*, *Paris* 1938.

Beszél: franciául.

Magyar szöveg: *Siklósi Iván*.

Hossza: 2832 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: *Kovács Emil*.

Bemutatta: *Scala*, április 27.

★

A premier-mozik műsora:

ÁTRIUM	Hajnali esküvő	IV. 27-től	Warner
CITY	Hajnali esküvő	IV. 27-től	Warner
CORSO	A Hardy fiút szeretik	IV. 27-től	Metro
DÉCSI	Rasputin	IV. 28-tól	Kino
FORUM	Három kis angyal	IV. 24-től	Universal
KAMARA	Hófehérke	IV. 27-től	Mozgóképipari
OMNIA	A nagy keringő	IV. 25-től	Metro
RÁDIUS	Szerelmesek	IV. 20-tól	Metro
ROYAL APOLLO	Fiúk városa	IV. 8-tól	Metro
SCALA	A malakkai nő	IV. 27-től	Kovács E.
URÁNIA	A zöld császár	IV. 20-tól	Ufa

Audrey Greenwood feleségül megy Carter ezredorvoshoz, aki gyermekkori barátja. Cartert áthelyezik Rahajangba és a hajón India felé Audrey megismerkedik Selim herceggel, Udaigor szultánjával. A fiatal asszonyt, már a házasság első napjaiban is elhanyagolja a férje, kit csak egy érdekel: a karrierje. Rahajangba érkezve a hindu herceg mindent elkövet, hogy Audrey-vel az ismeretséget fenntartsa, mert halálosan beleszeretett a szép európai nőbe. Sikerül is neki „véletlenül” találkozni vele és bevallja neki szerelmét. Az asszony sem közömbös a herceg iránt, de megmondja neki, hogy férjes asszony és hű marad az urához. Erről a találkozásról tudomást szerez Lady Brandmore, a rahajangi alkirály felesége. Magához kéri Cartert, közli vele az angol erkölcsökbe ütköző találkozást és a botrány elkerülése céljából felszólítja őt, váljon el az asszonytól. Férj és feleség között összetűzésre kerül a sor. Audrey eltávozik otthonából és elmegy a kolóniabeli Nőegylet ülésére, ahol tisztázza akarja magát az alaptalan rágalom alól. Itt azonban Lady Brandmore részéről olyan sértésben van része, hogy idegei felmondják a szolgálatot és halálosan megbetegszik. Mikor Selim herceg megtudja, milyen súlyos beteg fekszik a nő, aki nélkül már élni sem tud, felkeresi őt és önfeláldozó ápolásával sikerül megmenteni életét. Carter látja, hogy elvesztette az asszony rokonszenvét, nem górdít akadályokat a válás elé és Audrey Selim herceg felesége lesz.

*

Az exotikus környezet visz érdekességet a filmbe, amely komoly problémákat vet fel. Kár, hogy a lelki hatásokra felépített történetet a sok epizód sokszor vontatóvá teszi. De kárpótul ezért a két főszereplő játéka. Pierre Richard-Willm nagyszerűen alakítja a színes ember kítaszitottságával az angolok ellen küzdő herceget. Edwige Feuillère, aki már első filmjével az első közé futott be, méltó partnere. A filmnek csak komoly közönség előtt lehet sikere.

A Heardy fiút szeretik a lányok

(Love finds Andy Heardy.)

Irtta: Vivien R. Bretherton novellájából William Ludwig.

Rendezte: George B. Seitz.

Főszereplők: Mickey Rooney, Lewis Stone, Cecilia Parker, Judy Garland, Fay Holden.

Gyártotta: Metro.

Beszél: angolul.

Magyar szöveg: Kemény Pál.

Hossza: 2526 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Metro.

Bemutatta: Corso, április 27.

*

A 15 éves Andy Heardynak már régen legtitkosabb vágya, hogy saját autója legyen. Elhatározza, hogy mindenképpen szerez egyet. 12 dollárja van, a legolcsóbb használt autó pedig 20 dollárba kerül. Andy nagy gondban van, hogy honnan szerzze meg a maradék 8 dollárt, mikor barátja Beezy Anderson arra kéri, hogy vigyázzon partnernőjére, Cynthia Potterre, amíg ő elutazik és ne engedje, hogy más fiúk legyeskedjenek körülötte. Andy előbb nem akar belemenni, azonban mi-

kor Beezy felajánlja az autóhoz hiányzó 8 dollárt, elvállalja a dolgot. Ezt Andy annál is inkább megteheti, mert Polly tudtára adja, hogy a karácsonyi bálra nem mehet el, mert el kell utaznia és így legalább a karácsonyi bálon Polly helyett Cynthia lesz a partnernője. Egy hét múlva Polly táviratot küld, melyben megírja, hogy sikerült szüleit rávenni, hogy a karácsonyi bálra hazaengedjék. Andy nagy bajban van, hiszen két lánnyal egyszerre nem mehet a bálba. Kénytelen a két lány közül Cynthiát választani, mert másképpen nem kapja meg Beezytől a 8 dollárt. Pár napra rá azonban Beezy levelet ír, melyben pénz helyett az áll, hogy nem küldi a pénzt, mert már nem érdekli Cynthia, más lányba szerelmes. Andy elmegy az autókereskedőhöz és arra kéri, hogy álljon el az üzlettől, a kereskedő azonban ragaszkodik a 8 dollárhoz. Andy belátja, nincs más választása, mindent be kell vallani apjának. A bíró nagyon haragszik Andy könnyelműségéért, de végül mégis odaadja neki a 8 dollárt. Az egyik probléma tehát megoldódott, de ott van a másik: hogyan szabaduljon meg Cynthiától, hogy Pollyval mehessen a bálba. Andyék szomszédságában lakik egy new-yorki kislány, Betsy. Titokban szerelmes Andyba, azonban belátja, hogy ő még kislány ahhoz, hogy Andy észrevegye. Ő siet segítségére Andynak, hogy Cynthiától megszabaduljon. Elvezeti Cynthiát az autókereskedéshez és egy ócska kocsira ráfojja, hogy az Andyé és azon akarja Cynthiát a bálba vinni. Cynthia dühös és megtelefonálja Andynak, hogy közöttük mindennek vége. Andy nagyon örül, hogy ilyen simán megszabadult a lánytól és rohan Pollyhoz, hogy bocsánatot kérjen tőle és mindent megmagyarázzon. Polly azonban végig van sértve és most már nem hajlandó Andyval a bálba menni. Andy elhatározza, hogy Betsyt viszi a bálba. A bálban Polly, aki még mindig Andyt szereti nagyon féltékeny Betsyre. Betsy azonban beszél vele, kibékíti Andyvel és ő is boldog, mert legalább megtudta, hogy milyen érzés nagylánynak lenni.

*

A Heardy sorozat harmadik filmje is üdítőleg hat a kamaszok gondtalan humorával. Tipikusan amerikai film — talán ez az oka, hogy az első két filmnek nem volt olyan sikere, mint azt megérdemelné. Mickey Rooney ellenállhatatlan humorával viszi a vezérserepet. Lewis Stone itt is nagyon emberi. Akinek tetszett az előző két film, az örömet fog találni az új Heardy-filmben is.

Hajnali esküvő

(Four's a Crowd.)

Irtta: Casey Robinson és Sig Herzig.

Rendezte: Kertész Mihály.

Főszereplők: Errol Flynn, Olivia de Havilland, Rosalind Russell, Patric Knowles.

Gyártotta: Warner.

Beszél: angolul.

Magyar szöveg: Pacséry László.

Hossza: 2535 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Warner.

Bemutatta: Atrium, City, április 27.

*

Jean Christy, a „News Herald” tudósítója, rábíri kiadóját, Patterson Buckleyt, hogy Bob Lansfordot visszavegye a

laphoz. Buckley azért dobta ki annakidején Lansfordot, mert ez beleavatkozott szerelmi ügyeibe. Bob most sem javult meg. Egyszerre udvarol Christynek, az újságírónőnek és Buckley menyasszonyának, Lorrynak, aki John Dillingwel, a többszörös new-yorki milliomas egyetlen unokája. Bob Christyt szereti és csak azért legyeskedik Lorry körül, hogy a leány révén megismerkedhessék milliomas nagypapjával. Bob ugyanis a hírlapírás mellett furcsa mellékfoglalkozást eszelt ki — gyűlölt milliomasok népszerűsítését. Klienseit ráveszi, hogy jótékonycélra nagyobb összeget adjanak és ennek alapján Bob megindítja a népszerűsítési kampányt. Dillingwellt is szeretné megnyerni ügyfélnek, de a zsémbes öreg úr a kutyáit üszítja Bobra. Bob erre erős támadásokat intéz a milliomas ellen Buckley lapjában, mire megint elbocsátják, mert a kiadó nem tűrheti, hogy a „News Herald” hasábjain meghurcolják jövendőbeli apósának nevét. Lorry segítségével Bob végül mégis megismerkedik a nagypapával és a fiatalember ráveszi az öregot, hogy milliós kórházi alapítványt létesítsen. A sikernek azonban Bob szerelme az ára: Christy helyett a milliomas kisasszonyt kell eljegyeznie. Christy bosszúból eljegyzí magát a kiadóval. Mind a két új jegyespár elhatározza, hogy sürgősen összeházasodnak és éjnek idején ugyanazt a vidéki békebíró keresik fel. A békebírónál a szerelmesek megint összetűznek és a csepetatéből most már kiderül, hogy Bob tulajdonképpen Christyt és Buckley Lorryt szereti. A lelkész egyszerűen kicseréli a menyasszonyokat és ezzel megoldja a helyzetet.

*

Kertész Mihály új vígjátéka szellemes, elegáns, fordulatos. Errol Flynn, ez a rokonszenves, elegáns filmbonviván ezúttal is lebilincselő úgy megjelenésében, mint játékaival. Partnere, Olivia de Havilland a szokott módon szép és kedves. A négyesfogat jellegű vígjáték másik említésre méltó párja: Patric Knowles és Rosalind Russell.

A CORSO MOZI

igazgatósága, lapunk f. évi 9-ik számában A Filmkamara a trösztkérdés megoldásáért című közlemény ama téves közlésével kapcsolatban miszerint csak az Uránia és az Omnia nem tartozik a közismert tröszt érdekkörébe, közli velünk, hogy 1936-ban, — amikor a Corso nem tudta pontosan, hogy mikor készül el a színház átépítése s nehogy ennél az oknál fogva a szezon derekán műsor nélkül álljon — műsor-ellátási megállapodást kötött a szóbanforgó tröszttel. Ezt a megállapodást azonban 1938. tavaszán barátságos alapon felbontotta. Azóta a Corso teljesen önállóan és minden más színháztól és érdekcsoporttól függetlenül intézi műsor és egyéb ügyeit.

Premier Plan

Dr. BAJÚSZ PÉTER

Természetesen bajusztalan. A férfiak ékességét nem az orra alatt viseli, hanem a nevében. Hogy egyéb külsőségeiről is szóljunk, kiegészítve a fenti rajzot, amelyen ez nem látható: fiatal fejét ősz haj borítja, a távoli öregedés első jele. Mielőtt a szakmába jött, főszoigabiró volt, majd ügyvéd, sőt: képviselőjelölt. Innen maradt meg jellegzetes emléke, a magyarszabású bőrkabát, amely persze nemcsak külső divat, hanem egy igazi magyar ember büszke hitvallása. Csöndes egyénisége, finomsága szinte hihetetlen módon a hangos, erélyes férfi hatásait éri el. Mindenki szereti. Gyermekeinek tekintti a magyar filmet s az apa szeretetével, féltő gonddal beszél róla. Nappal is a magyar filmről álmodik. Bár valóra válhatnának álmái, akkor sok szép és jó magyar film készülne „Petár” produkciójában. A szűkszávú ember szemlélődésével ápolja terveit, amelyekhez a legnagyobb reményeket fűzi. Kívánjuk, hogy a sok-sok komoly tervből pergő film váljék mihamarább, mindannyiunk boldogságára és boldogulására.

HIRADOK

MAGYAR VILÁGHIRADÓ.

792. sz.

M. F. I.

1. Országzászlóavatás a visszacsatolt Deákiban (MFI, Kiss).
2. Ellenfőradalmi emlékűnnep Hajduszoboszlón (MFI, Zsabka-Nagy).
3. A 2. gépkocsizó dandár bevonulása Kassára (MFI, Somkúti).
4. Döntetlen derbymérkőzés: Ujpest—Ferencváros 3:3 (MFI, Kaulich).
5. Fasiszta ifjúsági bemutató a Foro Mussolinin (Luce).
6. A miniszterelnök hazatérése a római tárgyalásokról (MFI, Zsabka-Nagy-Megyer).
7. Magyar kiállítási pavillon a belgrádi árumintavásáron (Artistic).
8. Olasz-jugoszláv politikai megbeszélések Velencében (Luce).
9. A „Paris” gőzös tűzkatasztrófája Le Havre-ban (Pathé G. B. N.)
10. Hitler kancellár 50. születésnapjának ünneplése (Ufa).

FOX HANGOS HIRADÓ.

XIII. évf. 18. sz.

1. Gróf Teleki Pál miniszterelnököt és gróf Csáky külügyminisztert megérkezésük alkalmával a Duce és gróf Ciano fogadják Rómában.
2. Hitler Adolf 50. születésnapja.
3. Franco tábornok Sevilleben.
4. III. Viktor Emánuelnek átadják az albán királyi koronát.
5. Képek az angol királyi pár közelgő amerikai útjáról.
6. A dán trónörökös pár amerikai látogatása.
7. Amerika keleti partjánál elsüllyedt egy angol teherhajó.
8. Készülődnek az üvegfüvők a newyorki világkiállításra.
9. Ausztráliai favágók versenye.
10. Evezős-edzés a kacsák taván.
11. Az amerikai légierők legifjabb pilótái.

PARAMOUNT HIRADÓ

1939/17.

1. Havre-ban kigyulladt a „Paris” óceánjáró hajó.
2. A svéd király Párisban.
3. Az Egyesült Államok páncélkocsiosztagainak megerősítése.

4. Frigyes dán herceg és felesége Los Angelesben.
5. Napfogyatkozás Párisban.
6. Husvéti vásár Sydneyben.
7. Franco tábornok előtt egy 75.000 főnyi csapat test vonul el Sevilleben.
8. Folyambajnoksági verseny Joinville-ben.
9. Az Albánia királyává lett Viktor Emánuelnek egy albán küldöttség átadja a meghódított ország koronáját.
10. Fényes ünnepségek Berlinben Hitler vezér 50. születési évfordulója alkalmából.
11. Ciano gróf, gróf Teleki Pál miniszterelnökkel és Csáky István gróf külügyminiszterrel Rómában.
12. Gafencu román külügyminiszter Brüsszelben, majd Londonban.
13. Markovits jugoszláv külügyminiszter és Ciano gróf velencei tárgyalása.
14. Hadgyakorlat Libiában.

hang-
és
képanyag
a
legtökéletesebb

HIREK

A KORMÁNYZÓI PAR A REPULÓFILM-MATINÉN

A *Magyar Szárnyak* című aviati-kai folyóirat április 23-án, vasárnap délelőtt rendkívül nagyszabású és díszes repülőfilm-matinét rendezett a *Forum színházban*. A kitűnően sikerült előadáson megjelent Magyarország kormányzója, vitéz nagybányai Horthy Miklós, a főméltóságú aszszony, ifj. Horthy Miklós s a katonai és minisztériális társadalom számos kiválósága. A Himnusszal megkezdett műsort Ember Sándor országgyűlési képviselő bevezető beszéde nyitotta meg, majd vitéz Garamszeghy-Géczy Sándor, a Nemzeti Színház örökös tagja szavalta el *Ifjú sasok* című, erre az alkalomra írt költeményét. A matiné második részében egy angol egyfelvonásos kultúrfilm kerül bemutatásra, amely a croydoni repülőtér mozgalmas életét leplezte le érdekes felvételekben. Ezt követte a *Paramount* nagy színes repülőfilmje, *A felhők szerelmese* (Repülő ember).

BORS ISTVAN — AMERIKÁBAN

Szakmai érdekességre tarthat számot, hogy a *Corso* filmszínház megvette a *Bors István* című film amerikai kihasználási jogát. A film értékesítését Castiglione Henrik kereskedelmi tanácsos, a színház igazgatója maga fogja lebonyolítani. Kérdést intéztünk ez ügyben Castiglione-hoz, aki a következőkben informált bennünket:

— A hír megfelel a valóságnak. Az ideai magyar produkció legnagyobb sikerű filmjének amerikai kihasználási jogát megvettük és azt magam akarom Amerikában forgalomba hozni. Előreláthatólag augusztus második felében megyek ki. Függetlenül ettől, 28 évi szakmai működésem után illik is egyszer körülnézni a filmgyártás Mekkájában. *Amerikai utammal kapcsolatban egyéb terveim is vannak*, ezekre azonban e pillanatban természetesen nem térhetek ki. Lehetséges az is, hogy a *Bors István*on kívül megbízás alapján más filmet is kiviszek magammal.

„FÖLDINDULÁS” — 100

A három hónappal ezelőtt új vezetés alá került *Belvárosi Színház* megnyitó-darabja, a *Földindulás* című Kodolányi-színmű, — amely, hír szerint még ebben az idényben filmre is kerül — az elmúlt héten érte meg 100-ik előadását. A nagyszerű darab jubileuma alkalmából a színház igazgatósága április 25-én, kedden este bankettet rendezett a *Kárpátia* étteremben.

A *Belvárosi Színház* gárdáján és azok barátain, tisztelőin kívül az előkelő vendégek sorában a következők nevét tudtuk feljegyezni: *Imrédy Béla* v. miniszterelnök, *Rátz Jenő* v. honvédelmi miniszter, dr. *Haász Aladár* kultuszminiszteri osztályfőnök, dr. *Endre László* Pestvármegye alispánja, dr. *Delladonna Mihály* és dr. *Bagotay Sándor* városi főjegyzők, *Kiss Ferenc* a Kamara elnöke, dr. *Balogh László* m. o. tanácsos. Az előkelő társaság kedélyes hangulatban ünnepelte a *Földindulás* közreműködőinek jubiláris nagy sikerét.

KÖTELEZŐ HIRADÓK

A m. kir. valásl- és közoktatásügyi miniszter 133.224/1939. IX. szám alatt a *Magyar Film Iroda* R. T. Igazgatóságához a következő rendeletet intézte:

„A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a *Magyar Film Iroda* R. T. által készített 780., 781., 782. és 783. számú *Magyar Világhíradó* című filmfelvételek kötelező lejátszása ügyében kiadott és 1939 március 17-én közzétett 132.573/1939. IX. számú VKM. rendeletet odamódosítja, hogy a kölcsöndíjakat nem a 88.900/1937. számú VKM. rendelet, hanem a 132.202/1939. számú VKM. rendelet szabályozza.

Budapest, 1939. évi április hó 14-én.

A miniszter helyett:

Dr. *Wlassics Gyula* báró s. k. államtitkár.

FEJŐS PÁL BUDAPESTEN

A magyar némafilmek ismert rendezője, *Fejős Pál*, aki Amerikában egyetlen filmjével máról-holnapra a neves filmrendezők sorába lépett, két évig tartó filmezés után a trópusokon és a dzsungelben, az elmúlt héten ellátogatott Budapestre, első sikerei színhelyére, az édesanyjához. *Fejős Pál* egy svéd filmgyár megbízásából készít expedíciós filmeket és már vissza is utazott Stockholmba.

Kétségtelenül tekintélyt, tiszteletet, elismerést és mindenekelőtt a munka, a kereset biztosítékát jelenti ma az, ha valakit tagjául vesz fel a Kamara. Jelenti ezt a 80%-nak is, de jelenti elsősorban a 20 %-nak. „Kamarás”-nak lenni a cinikusok szerint ugyan csak egy sor a névjegyen, tagsági díj fizetési kötelezettség és aranynyomásos, bőrfedelű arcképes igazolvány. De még a mindenképp viccet űzők is, akiknek eddig még nem volt alkalmuk az egy sorral bővült új névjegyeket megcsináltatni, befizetni a tagdíjat és zsebben hordani a bőrigazolványt, titokban arra gondolnak: bár mielőbb tagjai sorába iktatná őket a Kamara. Nem mulik el nap, hogy ne érdeklődnének diszkrétan egy-egy alapító „kamarástól”: enyhült-e tegnaptól-mára a felvételi irányelvek szigora, mi a hangulat, mit lehet remélni és mikor lesz a felvétel? Támogatást, protekciót kérnek a kamarai jelöltek. Nem akad a vezetőségben és választmányban egyetlen tag sem, aki az utóbbi egy-két hónap folyamán ne háritott volna el magától legalább egy tucat kamarai aspiránsnak a keresztapaságra vonatkozó kérelmét. Mondják, hogy néhány kandidátor már előre szeretne volna megünnepelni a komaságot...

MAGYAR KULTÚRFILMEK BELGRÁDBAN

Az ideai belgrádi tavaszi vásár keretében felállított *Magyar Külkereskedelmi Hivatali* pavillonban, a magyar könyvön kívül, magyar kultúrfilmek is kerültek bemutatásra. Ezek az egyfelvonásos színes és érdekes filmek, amelyet a mi közönségünk már korábban megismert, a magyar falu életét, a magyar népművészetet, a textilipart, a vas- és gépipart és a magyar főváros szépségeit mutatta be a belgrádi közönségnek, akik közül számosan voltak olyanok, akik csak most, a filmen látták először Budapest gazdagságát és fejlettségét.

FILM-MATINÉ AZ URÁNIÁBAN

Abesszinia ex-császáranak, *Hailé Szelasszié*-nak magyar táborigazgatója, dr. *Mészáros Kálmán*, aki 15 évig élt Abessziniában, mely időből ennek a néger despotának udvarában két évet töltött, április 30-án, vasárnap délelőtt az *Uránia* filmszínházban tartotta rendkívül érdekes előadását páratlan élményeiről. Dr. *Mészáros Kálmán* az abesszíniaiaknak három háborújában vett részt és rendkívüli szenvedések és nélkülözések árán tudott onnan megszabadulni. Előadása során sok és módfelett érdekes filmeket mutatott be.

A SZERVUSZ PÉTER SIKERE

A Kárpát cég legfrissebb magyar filmje, a *Szervusz Péter* című vígjáték, amely az elmúlt hetekben három fővárosi elsőhetes moziban összesen öt premierhéten át aratott sikert, mint értesülünk, a vidéken rekordbevételeket ér el. A mulatságos magyar film a napokban a *Capitol* moziban folytatja fővárosi diadalútját.

A PROJECTOGRAPH ÚJ ÜGYVEZETŐJE

Magyarország legrégebbi mozi- és filmvállalatánál, a *Projectograph* mozgófénykép és gépgyár Rt.-nél — mint velünk közlik — báró dr. Kéthy Károly ny. ker. min. osztályfőnök érdekeltséget vállalt, minek következtében őt a részvénytársaság ügyvezető igazgatóvá nevezte ki.

LIL DAGOVER BUDAPESTEN

A világhírű német színművész, Lil Dagover, a berlini állami színház tagja, aki főleg filmszereplései révén vált közismertté és közkedvelté, a jövő héten Budapestre érkezik színtársulatával. Lil Dagover május 1-én és 2-án lép fel a *Városi Színházban* a *Spiel im Ernst* című Gerhard Buchholz-komédiában, mely az idei berlini színházi évad kimagasló sikerű darabja.

ÚJ KIADÓHIVATALI VEZETŐNK,

Gyimesi Kásás Ernő e héten átvette a *Magyar Film* kiadóhivatali és adminisztrációs ügyeinek ellátását. Gyimesi Kásás Ernő nem új ember a lapkiadás és újságszerkesztés terén, mert a Cleveland-ben megjelenő *Amerikai Szabadság*, az USA legnagyobb és legrégebbi magyar napilapjának magyarországi képviselője és tudósítója hosszú évek óta és tíz éven át dolgozott ebben a minőségben Amerikában. Ezúton is kérjük a t. kartársakat: támogassák őt munkájában, amelyet lapunk érdekében vállalt.

Dr. REZNYÁK LÁSZLÓ

a filmszakma új jogi doktoráról írt multheti híradásunkat kiegészítendő, szívesen helyet adunk annak az utólag kapott értesülésünknek, hogy dr. Reznyák Lászlót körülbelül egy évtizeden át, gimnáziumi és egyetemi tanulmányai során Agárdy Kálmán, a szakma egyik legrégebbi tagja támogatta szinte példa nélkül való szeretettel és áldozattal.

MÜTEREM

SZERKESZTI:
BINGERT JÁNOS DR.

HUNNIA

A „TÖKÉLETES FÉRFI”

című zenés vígjáték felvételei az elmúlt héten kezdődtek el. A külső felvételek részben már elkészültek. Tatán. A Zalabéri János és Orbán Attila dr. könyve alapján Sztatina Sándor rendezésében készülő film főszerepeit Jávora Pál, Simor Erzsébet, Dán Etelka, Mihályfi Béla, Pethő Sándor, Bilcsi Tivadar és Kürthy György játsszák. A film felvételeit Horváth János gyártási vezető dirigálja. Mint érdekességet meg kell említenünk, hogy a *Tökéletes férfi* zenéje, amelyet a film rendezője, Sztatina Sándor szerzett, nem csak kísérőjeleget és nem csupán beiktatott slágerekből áll, hanem szervesen hozzátartozik a cselekményhez és annak kiegészítő része. Az új magyar zenés vígjátékban szerepel először a *Magyar Film* Iroda új háttértervetítő berendezése.

KÉT KÉSZÜLŐ FILM

Még tavasszal megkezdődnek a nagy magyar orvosról, *Semmelweisről* szóló film felvételei. Már hírt adtunk a nagyszabású film előkészületeiről. A szöveggönyvet Kalmár László és Bihari László nyomán Babay József írta. A film bemutatója a nagy nőgyógyász életét, működését és tragédiáját. A *Mesterfilm* produkció viszi vászonra *Semmelweis* életét s a magyar orvost Uray Tivadar játssza.

A másik film *Blaha Lujza* életéről szól és a forgatókönyvet Nagymihály Sándor írta. A tervek szerint szerepelni fognak a filmen I. Ferenc József, Jókai Mór és *Blaha Lujza* leg híresebb művésztársai. Eddig még döntés nem történt arra vonatkozóan, hogy melyik színésznő játssza el *Blaha Lujza* szerepét.

OKTATÓFILM

Oktatófilm a Ganz-gyárról

A Nemzetközi Vásáron a Ganz pavillonjában kerül először bemutatásra a Ganz-gyár hazai és külföldi munkásságát ismertető oktatófilm. A hazai telepen bemutatja a film a waggonygyártást különös tekintettel a világ minden tájára szállított Ganz-motoros vonatra, továbbá a hajó- és a villamosgyártást. A hajókészítésnél elsősorban a dunai tengerjáró hajók gyártását ismerteti. A Ganz-gyár külföldi sikereiről számolnak be azok a felvételek, melyek az Ar-

gentinában, Indiában, Egyiptomban és Jugoszláviában futó motorosvontok útvonaláról készültek.

A Ganz-gyárról készült oktatófilm forgatókönyvét Odescalchi hegyi ügyvezető-igazgató állította össze, míg a felvételeket Perlaky József főmérnök irányította. A film *Hamza Pál* rendezte és *Kaulich Lajos* fényképezte.

A 600 méteres oktatófilm a Nemzetközi Vásáron történő vetítése után a Ganz-gyár házi használatában fog oktatócélokat szolgálni tisztviselők és üzemi alkalmazottak továbbképzése szempontjából.

TECHNIKA SZERKESZTI: LOHR FERENC

Milyen módszerrel készült Walt Disney „Hófehérké”-je?

A multiplane felvevőgép előnyei

Irta:

LOHR FERENC

okl. g. mérnök,

a Hunnia Filmgyár Rt. hangmérnöke.

Ha a mai rajzos, színes trükkfilmek elkészítéséről és adatairól olvassunk, be kell látnunk, hogy mi — Óvilág — nem versenyezhetünk Walt Disney valóban mesészerű költségekkel dolgozó egérgyárával. (Mouse factory.) A Hófehérke költségei 1 millió dollárra emelkedtek, felvételei 3 évig készültek, 300 munkást foglalkoztattak, maga a multiplane-kamera 75.000 dollárba került és kiszolgálása 6 személyt kíván.

Már a régebbi színes, rajz és trükkfilmek — Három kis malac, Karacsonyi mese, Piroská és a farkas, Tavasz ébredése, Noé bárkája, Szépségverseny és a sok Silly Symphony-film — elkészítéséről tudtuk, hogy ezek milyen nagy költség és munka eredménye. Minden egyes mozdulatot külön meg kell rajzolni és minden rajzot külön kell fényképezni. Egy másodpercig tartó filmhez 24 külön kép szükséges, egy 10 perces filmhez 14.400, egy teljes műsort betöltő 1 és fél órási filmhez pedig 129.600 rajz szükséges. A munkát tetézi még a színes eljárás — technicolor — amely önmagában is nagy technikai felkészültséget igényel.*

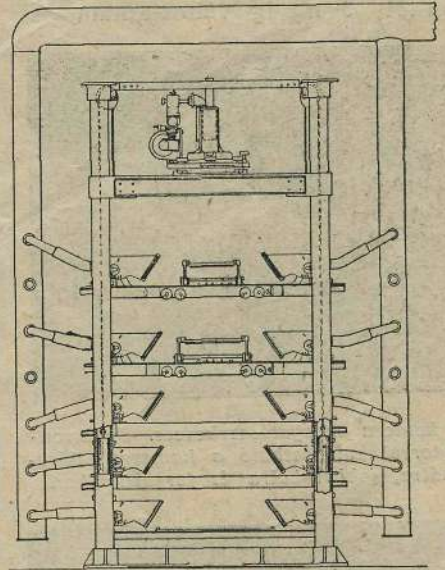
A régebbi rajzfilmek készítésének lényege, hogy a hátteret papírra rajzolták (és színezték), a mozgó előteret — szereplőket — pedig celluloid-lapokra rajzolták. A celluloid-lapokat a háttérre téve, megkapták a fényképezhető képet. A celluloidra rajzolt szereplő alakok abban a környezetben látszódtak, amelyet a háttér mutatott. Ily módon mentesítették a rajzolókat a háttérnek egyenkénti megrajzolásától. A régebbi rajzfilmekből hiányzott a kép mélysége, mert azt csupán a rajz perspektívája és a háttér lágyabb meg-

rajzolása érzékeltethette. A háttér mozgása sem volt természetes, mert a háttér rajza együtt haladt a mozgó figura rajzával.

A Walt Disney Prod. Ltd. 1938. március 3-án elnyerte az amerikai filmművészeti és tudományos akadémia 2-ik osztályú érmét a multiplane-kamera szerkesztésével. (Az elsőt az Agfa-Ansco-Corporation az Agfa Supreme és Agfa Ultra Speed Pan negatív filmmel nyerte.) A multiplane-szerkezet alkalmazása felfokozta a színes rajzfilmek mélyhatását, fotografiai képességét, a munkát pedig megkönnyítette. A szerkezet megoldása olyan szellemes, hogy a trükkök határnélküli változatára alkalmas, sőt az elve — külön mozgatható hátterek használata — a köznapi stúdiófelvételek jövőjére is befolyásosnak látszik.

A multiplane-kamera lehetővé teszi a képelemek különválasztását. A mozgó figurák különválaszthatók a háttértől. De a figurák elé is helyezhető valamely tárgynak a rajza, mint előtér. A multiplane-szerkezetben a messzeségben lévő hegyekről készült papírrajz valóban messzebb helyezkedik a felvevő objektívtől, mint valamely üvegre, vagy celluloidra rajzolt fa, amely az előtérben van. A kép ezáltal mélységet kap. A képmélység elérésére ezért polcosan helyezik el az üveg és papírrajzokat. A szerkezet legfelső polcára szerelik a felvevőgépet, a következő polcra az előteret, alá a cselekményt, a legalsóra a hátteret. A háttér is külön csoportokra bontható ízlés szerint. A különválasztott rajzok külön világíthatók az operatőrök szempontjai szerint, és külön mozgathatók, amire a következő példa megoldásának szükségessége ad választ: ha egy vonatablakon kinézünk, hirtelen szaladnak el előttünk a táviróoszlopok,

lassabban a közeli házak, lassan a a messzebbi szénaboglyák és szinte állnak a hegyek a háttérben. Ennek a megfigyelésnek filmrevitele olyképpen történik, hogy a multiplane-szerkezet felső polcára a hirtelen mozgó táviróoszlopok rajzát tesszük — ezt a rajzot a felvételsorozat alkalmazásával gyorsabb mozgásúvá tesszük, mint az alatta levő figurák rajzát. Leglassabban mozog a háttér. Az eredmény: valószerű, plasztikus, helyesen mozgó rajzfilm.

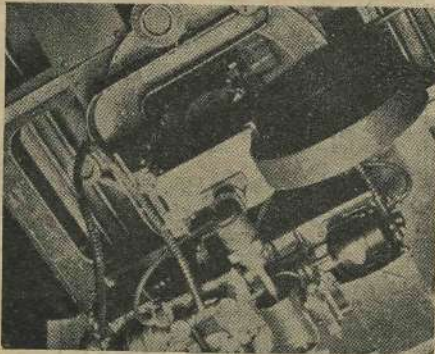

A multiplane-felvevőgép előnézete

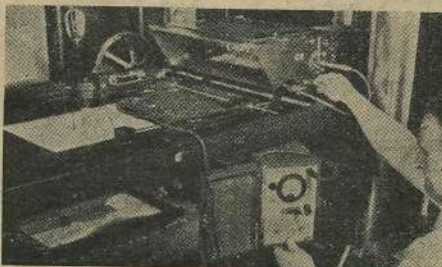
A multiplane-szerkezet teljes magassága 11 láb 4 inch, vagyis kb. 3.5 m. A vázát alkotó oszlopok átmérője 11.5 cm. Az oszlopok fogazottak, a fogak számozva vannak. Az oszlopok egy 153x102 cm. alaplapú négyszög sarkain vannak. Az egyes asztallapok fel és lefelé mozgathatók. Az asztallapok mindegyike trükkasztalszerűen kiképzett. Mindegyik polc külön kezelhető. A legfelsőn helyezkedik el a kamera, amely 360° elfordulást végezhet az optikai tengely körül. Az elfordulás beosztásos, számszerűleg leolvasható bármely felvétel. A felvevőgép jobbra-balra és előre-hátra is mozgatható egy szinkronmotor segítségével. A felső kép mérete 100x175 mm. A felvevő lencse nyílását általában $f = 1:32$ nyílásúra állítják be, hogy kívánságra az előtér és háttér éles legyen. A képhatás fokozására a képességet bizonyos esetekben változtatják, aszerint, hogy melyik síkban játszódik a cselekmény és ezzel újabb hatások érhetőek el, amelyeket eddig csupán lágyabb rajzokkal oldottak meg. Ehhez az erős blendéhez természetesen igen nagy

*A technicolor-eljárásról és egyéb színfilm-eljárásról lapunk más helyén külön tanulmányt közlünk.

megvilágításra van szükség. E célból a megvilágító lámpákat túlterhelik a felvételekhez, hogy fehér fényrel világítsanak. Előkészületnél azonban egy ellenállás bekapcsolásával csak 85—90 volttal égnék a lámpák, hogy az élettartamuk növekedjék. A lámpák foglatait külön ventillátorral hűtik, a túlmelegedéstől óvják. A levegőt a lámpaházban másodpercenként újítják. A megvilágítás idejének szabályozására egy elektromos berendezés szolgál. Az egyes képek megvilágítási ideje 0.9 mp-től 9 mp-ig változtatható. Az

A kamera mozgatószerkezete. Szinkronmotorral mozgatható a kamera, előre-hátra, jobbra-balra és forgóirányban

A rajzokat világító reflektor és a fénymérésre szolgáló fotocellás műszer

egy-kép világításra szolgál, a Hilliard kapcsolás. Az egyes rajzok külön fényrel világíthatók. Hogy az egymásután következő rajzok egységes világítást nyerhessenek, a függőleges fényt céziumcellával mérik. A függőleges 27°-os fénykúpba helyezik a fotocellát mérés céljából, a mellékfényektől pedig külön berendezéssel óvják. A kamerán egy parallaxismentes kereső van a felveendő kép megfigyelésére. A rajzokat erős légnnyomással tartják egy síkban, így ezek nem hajolhatnak el a meleg miatt. Az összes jelenet fontos adatait táblázatba foglalják (Control sheet).

Az egyes asztalok fel-le mozgatására szükség van, hogy a viszonylagos mélységek ne változzanak. Ezek a mozgások motorokkal végezhetők. Hogy a sok kapcsoló

zavart ne okozhasson és az egyes emeletek kiszolgáló operátorjai hibásan ne kapcsolhassanak, ellenőrző szerkezet gondoskodik arról, hogy csupán a főoperátor végezheti el a szükséges irányító kapcsolásokat.

A film elkészítésének legelső állomása a forgatókönyv, pontos utasítással a jelenetek művészi-, kép-, és hanghatásaira. A kész forgatókönyv fő jellegzetes rajzait kiváló tehetségű rajzoló készíti, ezeket a rajzokat *kulcsrajzoknak* nevezik. A főrajzokat a rajzoló nagy csoportja végzi. Más rajzoló készíti a háttereket.

A munkát megkönnyítendő, Walt Disney érdekes újítást vezetett be: színészeket felöltöztetnek megfelelő ruhákba és velük eljátsztatják a megfelelő jeleneteket. Ezeket fekete-fehér filmre felveszik, és a rajzolóknak levetítik. A filmet a *Moviola*-berendezéssel bárhol megállíthatják, visszajátszhatják, vagy különböző sebességgel vetíthetik. Az egyes mozdulatok így módon kitűnően megfigyelhetők és lerajzolhatók. A *Hófehérke* rajzainak 60%-a elsőrendű műtermi színészekkel, ezzel a módszerrel készült. (Live action.) Ne gondoljuk azonban, hogy ez a munka csupán utánarajzolása a már meglévő filmnek. A fejarányok, a figurák viszonylagos nagysága stb. lényegesen különböznek az eredeti felvételektől, hogy a művészi hatások kellőképpen kidomborodjanak.

A képrajzolás munkája együtthalad a hangfelvételekkel. Zene, beszéd, ének és zajhatásokat előre is elkészítenek és a hang után rajzolják a képet. Egyes énekek és dialógusok már három évvel előbb készültek a *Hófehérke* számára, mint a hozzá tartozó rajzok. A rajzolóknak nincsenek meghatározott méretű képhez kötve. Ha a folyamatosság érdekében szükséges, hogy a rajzokat nagyobb léptékben készítsék a megszokottnál, úgy azt a rajzolóra bízzák. Ezeket a nagy rajzokat fotográfálják, és a kicsinyített képet *Eastman-wash-off-filmre* másolják. Ezt a fényképet *mosórelief-rendszerrel* kezelik. Előhívják, erősítik — krómsavas sóoldatban — ezután fixálják. Száradás után a film barnás kromát képet mutat, amelyet a rajzoló tökéletesítenek oly módon, hogy nem különbözik az eredeti rajztól. A *Hófehérke* legfontosabb jelenetei ennek a technikai tökéletességnek köszönhetik sikerüket.

KISUJSZÁLLÁS MEGYEI VÁROS
POLGÁRMESTERE
2844 szám.
ki.-1939

Hirdetmény

Kisujszállás megyei város tulajdonát képező Mozcósínház vezetésére, százalékos jövedelem részesedéssel üzemvezetőt keresünk, aki megfelelő szakképzettséggel, elsőrendű modern hangos berendezéssel rendelkezik. A j a n l a t o k :
Polgármester, Kisujszállás címre mielőbb, de legkésőbb folyó évi május hó 10-ig küldendők.

Kisujszállás, 1939 április hó 17.

DR. GAAL S. K.
polgármester

A *Hófehérke* után ugyancsak a *Disney-multiplane* rendszerrel készült a *Silly Symhony Wynken, Blynken and Not* című technicolor rajzfilm is, amely még nem jutott el hozzánk.

*

A cikkhez felhasznált irodalom:

W. E. Garity and W. C. Mc. Fadden: The Multiplane Camera Crane for Animation Photography. Journ. Soc. Mot. Pict. Eng. 1938 aug. 144. old.

Disney Multiplane Camera. Internat. Photographer 10. 1938. Nr. 2. 18/21.

La Camera Multiplane de Walt Disney. La Cinematographie Française. 29 Apr. 1938. 111.

**Siessen belépni
a
MAGYAR FILM
előfizetői közé,
mert
ingyen nem
kaphatja a lapot!**

KINOTECHNIKAI TÁRSASÁG SZERKESZTI: POZSONYI GABOR DR

A színesfilm

Irta:

Dr. POZSONYI GABOR

székesfővárosi mérnök

Három olyan színből, melyek közül bármely kettőnek keveréke nem egyenlő a harmadik színnel, keverés útján a természetben előforduló összes színek előállíthatók. A három színt alapszíneknek nevezzük; az elvet háromszínelméletnek. Ezen az elméleten alapszik a színösszegezés, az addíció. Addíciónál alapszínekül általában a vöröset, zöldet és kéket szokták választani. A három szín egyformán keverve fehéret eredményez.

A színösszegezés megfordítható művelet. Ha fehér színből két alapszín kivonunk, a maradék szín a harmadik alapszín. A két alapszín nem kell külön-külön kivonni, hanem a két szín keverékét vonjuk ki. Ez a színkivonás, a szubtráció. A szubtrációnál a kivonást végző alapszínek két-két additív alapszín keverékéből állnak. A vörös, zöld és kék additív alapszíneknek a szubtrációnál a sárga (vörös + zöld), zöldeskék (zöld + kék) és bíbor (kék + vörös) alapszínek felelnek meg. Az additív és szubtraktív alapszínek tulajdonképpen egymást kiegészítő, komplementär színek, mert egy additív és egy szubtraktív alapszín keveréke fehéret ad. Például sárga és kék keveréke tulajdonképpen vörös, zöld és kék keveréke, tehát fehér.

A kereken félszáz színesfilm-eljárás mindegyike vagy a színösszegezésen, vagy a színkivonáson alapszik, tehát e szerint két csoportba, az additív és szubtraktív színesfilmek csoportjába sorozható.

A színesfilmnél az addíció azt jelenti, hogy a vetítőlámpára a három alapszínnel megfelelő három színes fénysugarat vetítünk ki. Tehát a vásznon színes fényeket keverünk. Erről az eljárásról az additív színesfilmeket színes fényű filmeknek nevezhetjük.

A szubtrációnál a közel fehér vetítőfényből kivonunk színeket, azáltal, hogy a filmet megfelelő helye-

ken színezzük. Így a filmen áteső maradékfény színe már megegyezik a kép színével. A szubtraktív színesfilmeket arról, hogy a filmet színezzük, színes rétegű filmeknek nevezhetjük.

A felvételnél a felvétel tárgyáról visszaverődő színes fény szintén mint három alapszín keveréke fogható fel. Ha tehát ezt a három alapszín megfelelő szűrővel elválasztjuk és velük három megfelelő színérzékenyséű negatívot világítunk meg, akkor a negatívok feketedése megfelel a felvételi tárgy színének helyével és erősségével. Ezeket a negatívokat színkivonatoknak nevezzük. A felvétel az additív és szubtraktív eljárásoknál elvben megegyezik.

A három negatívról az additív eljárásnál három pozitív készül, melyeknek feketedése a vetítőlámpán keverendő színes fények helyét és erejét szabályozza. A szubtraktív eljárásnál a három negatív a színes rétegű pozitív színezését határozza meg.

Az elmondottakból az következik, hogy az additív eljárásnál a három pozitív, vagy egy háromszoros hosszúságú pozitív, a szubtraktív eljárásnál egy normális hosszúságú színes filmszalagot kell vetíteni. Ezek a körülmények a kétféle eljárás gyakorlati elterjedésére döntő befolyással vannak.

Az additív eljárásnál három szín-szűrőn át három filmszalag vetítése térbeli parallaxisra, háromszoros hosszúságú pozitívna háromszoros vetítési sebességgel egy optikán át való vetítése pedig időbeli parallaxisra vezet. Mindkét esetben a parallaxisok a vetített képen színes szegélyeket eredményeznek. Bár a parallaxis okozta színes szegélyek kiküszöbölésére sokféle eljárást dolgoztak ki, az additív színesfilm vetítésének azt a nagy gyakorlati hátrányát nem küszöbölték ki, hogy az additív színesfilmek különleges ve-

titőgépet igényelnek. Külön vetítőgépek beszerzése nemcsak gazdasági hátrányt jelent, hanem lehetetlenné teszi, a fekete-fehér filmről a színes filmre való fokozatos átmenetet.

Az additív eljárás három pozitívjéből keletkező hátrányt egy igen szellemes eljárással úgy próbálták kiküszöbölni, hogy a három pozitívvet egy három színes sávból álló színszűrő és a film alapanyagába benyomott lencsealakú ráccsat egy filmszalagon egyesítették. Ez az úgynevezett lencserácsos film. Bár a felvétel is egyszerűbb és olcsóbb lett ennél az eljárásnál, mert csak egy negatív filmszalagra van szükség, gyakorlatilag ez sem tudott elterjedni, mert vetítésénél tízszeres fényre van szükség. Így, bár a vetítőgépnél a meglévő berendezésekhez csak egy új optikát kell beszerezni, a tízszeres vetítőfény csak újabb befektetésekkel érhető el.

Az additív eljárásnál a három pozitív egyesítésének másik megoldása a három színes fényt előállító színszűrőknek egy finom színes rácsban való egyesítése. Ezt a színes rácsot a film és emulzió között helyezik el. Ennek a Dufay-color-eljárásnak legnagyobb előnye, hogy úgy a felvétel, mint a vetítés a fekete-fehér filmfelvétel és vetítőgépekkel eszközölhető, sőt ezt a színesfilmet a fekete-fehér filmekkel akár egyberagasztva is lehet vetíteni. Az eljárás hátránya, hogy a rács a vetített képen látható. A vetítőfényszükséglet csak kétszeres. Amennyiben a rács finomságát és a kidolgozás tökéletességét fokozni tudják, úgy a Dufay-color filmek gyakorlati bevezetése is lehetséges lesz.

A szubtraktív eljárások színesrétegű filmje magában hordja azt a feltételt, hogy akár a Dufay-color filmnél a vetítésnél semmiféle adapterre nincs szükség és a vetítés csak minimális fénytöbbletet igényel. Ez az oka annak, hogy a hivatásos filmszakmában eddig a legnagyobb gyakorlati eredményt a szubtraktív eljárással készült Technicolor és Gáspárcolor színesfilmek érték el.

A Technikolor felvételénél az optikán áteső fényt egy félig áteresztő tükör két egymásra merőleges irányban megosztja. Az optika tengelyére merőleges fénysugár egy zöld szűrőn át egy zöldre érzékeny negatívra a zöld színkivonatot adja. Az optika tengelyének irányában haladó fénysugár egy bíbor szűrőn át két emulziójával egymáson fekvő,

ügynevezett *bipack-film*et ér. A *bipackfilm* első filmje, a *frontfilm* csak kék fényre érzékeny, tehát a *bíborszűrőn* átengedett kék és vörös (a kettő keveréke a bíbor) sugarak közül csak a kék fény hat rá. A két film között sárga szűrőréteg van, mely a kékfényt már nem engedi át a *bipackfilm* hátsó filmjére és így ezt a vörösre érzékeny filmet csak vörös sugarak érik. Tehát a *bipackfilm* *frontfilmje* a kékszínkivonatot, *hátsófilmje* a vörös színkivonatot adja.

A *Technicolor* felvevőgéppel nyert három színkivonatot tartalmazó negatívból három matrica készül, melyeket a színkivonatok kiegészítő színeivel festenek be, tehát a vörös, zöld és kék színkivonatokat sárgára, kékeszöldre és bíborra színezik. A matricákról és festékanyagot átítató (imbibíciós) eljárással átviszik a vetítésre alkalmas pozitív filmszalagokra. Az eljárás a nyomdai háromszínnymáshoz hasonló.

A *Technicolor-eljárás* nehézkes és költséges, de oly tökéletesen és legapróbb részletekig kidolgozott, hogy eddig ez az egyetlen eljárás, mely gyakorlatilag annyira bevált, hogy játékfilmek is készülhetnek vele.

Bármilyen tökéletes a *Technicolor-eljárás*, a jövő színesfilmjét mégis más téren kell keresni. Ez alkalommal megint az amatőrök voltak az úttörők. Az amatőr színesfilm, mely először a lencserácsos eljárást alkalmazta, ma már oly tökéletes háromrétegű szubtraktív eljárással dolgozik, mely a normál színesfilmet is túlszárnyalja. Ezeknek a keskenyfilmre alkalmazott szubtraktív színesfilm-eljárásoknak egyedüli hátránya, hogy nem másolhatók.

A háromrétegű színesfilmet a német dr. Fischer régi szabadalmi alapján tulajdonképpen először a magyar dr. Gáspár Béla dolgozta ki. A Gáspárcolor színesfilm-eljárás azonban, bár normál filmre vonatkozott, csak színes filmmásolatok készítésére alkalmas és felvételi eljárásra nincs kidolgozva. A keskenyfilmnél ugyanennek az elvnek az alapján a Kodak és az Agfa dolgozták ki külön-külön a fentemlített tökéletességű színes keskenyfilmeket.

Tehát a Kodachrom és az új Agfacolor eljárásnál szintén háromrétegű emulziót használnak. Míg a Kodachrom eljárásnál a festékanyagot az előírás alkalmával viszik be az emulziórétegekbe, addig az új Agfacolornál az emulziórétegek

olyan színkomponenseket tartalmaznak, melyek az előírás alkalmával színezik meg az emulziót.

Ha ez eljárások bármelyikét másolásra is alkalmassá tudják tenni, akkor a háromrétegű színesfilm u normálfilm területén is alkalmazható lesz.

Rövid összefoglalásunkban csak a háromszínű eljárásokkal foglalkoztunk. Kétszínű eljárásoknak főleg a reklám- és rajzfilm terén van létjogosultságuk. Természetesen a harmadik szín elhagyása, a természetesség rovására, technikailag nagy egyszerűségeket jelent.

Látjuk, hogy a gyakorlatban a sokféle színesfilm közül csak azoknak van létjogosultságuk, melyeknek vetítése olyan egyszerű, hogy kevés fénytöbblettel a meglévő vetítőgépeken, a fekete-fehér filmekkel felváltva vetíthetők.

KÜLFÖLD

AMERIKA

A legújabb kölcsönzői kimutatók szerint az amerikai filmvállalatok külföldi filmértékesítése, a közép-európai politikai változások következtében csökkent. Ausztria és a szudétánémet vidék, valamint a Memel-vidék bekebelezése Németországba, továbbá Cseh- és Morvaország német protektorátussá nyilvánítása az amerikai kölcsönzőknek jelentős területvesztést jelentett. A *Variety* legújabb közlése szerint az amerikai filmkölcsönzők a kiesést külföldi forgalmazásuk 1.5—1.7%-ra becsülik, ami kétségkívül tekintélyes összeget jelent évente.

NÉMETORSZÁG

Bolváry Géza megkezdte legújabb németnyelvű filmjének, az *Asszony a frontok között* című Terra filmnek rendezését, melyben Paula Wessely és Willy Birgel játsszák a főszerepeket.

Az elmúlt héten a német szaklapok elsősorban a Hitler vezér és kancellár ötvenedik születésnapján rendezett ünnepek filmfelvételeit ismertették. Beszámoltak azután azokról az ajándékokról, melyeket a film- és moziszakma a Führernek születésnapján felajánlott. A szakma nevében Goebbels dr. propaganda-miniszter egy filmgyűjteményt adott át a vezérnek. A gyűjtemény az 1895-től napjainkig készült német filmek közül a legjobb 120 alkotást

tartalmazta éghetetlen anyagon a vezér filmgyűjteménye számára. Ezenfelül két művészi kivitelű dobozban a német filmgyártás katalógusát nyújtották át Hitlernek. A katalógus 120 pergament lapon a néfontosabb állomásait ismertette.

A külföldi németek szervezetének vezetősége elhatározta, hogy az egész világon élő németsegről riportfelvételeket készít, amelyekből egész estét betöltő filmet kívánnak összeállítani. A film célja, hogy bemutassák az anyaországban: miként élnek a határon túl a németek az egész világon. A nagyszabású filmalkotás, mely természetesen beleillik a kormány kultúrpolitikájába, alapos szervezési munkát igényel és hosszabb időt vesz igénybe.

OLASZORSZÁG

A gazdasági nehézségek leküzdésére úgy Németországban, mint Olaszországban mind többet gondoltak a német-olasz kétváltozatú filmek gyártására. Az ilyen irányú vállalkozásokat elősegíti a két kormány hasonló törekvése filmkulturális területen. Amíg Berlinben a Bavaria-Film az olasz S. A. *Grandi Film Storici* vállalkozással közösen a *Pillanógókiaszony premierje* című kétverziós film előkészületeivel foglalkozik, Rómában az Itala-Film a júniusban forgatandó legközelebbi kétváltozatú *Gigli*-filmnek, az *Út az éjszakába* című énekes filmnek előkészítésén dolgozik, amelyet a *Cinecittában* fognak elkészíteni. Hasonlóképpen megszerezte az Itala-Film a *Tánczene* című szcenárium jogát, melyet a *Tobissal* közösen kíván az idei szezónban Berlinben elkészíttetni olasz-német változatban.

SVÁJC

Svájcban nincsenek minden kantonra érvényes általános cenzura-előírások, hanem minden kanton vezetősége saját belátása szerint rendelkezik. Legújabban a zürichi kanton rendészeti vezetősége megszigorította az ügynevezett *aluli* filmek engedélyezésére vonatkozó előírásokat. A jövőben csak határozottan ifjúsági tárgyú és beállítású filmeket látogathat a zürichi kanton ifjúsága, amennyiben ezek a filmek nevelési szempontból értékesnek ítéltettek. Nívótlan és szórakoztatófilmeket még abban az esetben sem nézhet meg az ifjúság, ha a filmek egyébként erkölcsi szempontból nem kifogásolhatók.

H I V A T A L O S R É S Z

FILMCENZURA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6. TELEFON: iroda és pénztár: 183-072, elnök és ügyv. aleln.: 183-073

Országos Mozgófényképvizsgáló Bizottság

153—1939. eln. szám.

(Megjelent a BUDAPESTI KÖZLÖNY 1939. április 22-iki 10. számában.)

Az Országos Mozgófényképvizsgáló Bizottság 1939. évi április hó 9-től 15-ig tartott ülésin.

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. **Elkésztett szerelem** (L'apelle de la vie) (Kovács és Faludi) hangos dráma 5 felvonásban, a L'alliance Cinem. Européenne filmgyárban 1938. évben készült, 2.499 m hosszú,

2. **Paramount világhíradó 1939/15.** (Paramount Sound News) (Paramount) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 440 m hosszú,

3. **20th. Century Fox hangos híradó XIII/16.** (Fox tönönde Wochenschau) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 294 m hosszú,

4. **61. sz. Trükkoszorozat** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 46 m hosszú,

5. **Kacsakoma boxpárba** (Gandy goose in frame up) (Fox) hangos rajzfilm 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1938. évben készült, 193. m hosszú,

6. **Spanyol szerenád** (Patio Serenade) (Universal) énekes, táncos film 1 felvonásban, az Universal filmgyárban 1938. évben készült, 480 m hosszú,

7. **Magyar világhíradó 790. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 250 m hosszú,

8. **Énekes próbahölgyek** (Music and Models) (Universal) hangos reklám 1 felvonásban, az Universal filmgyárban 1938. évben készült, 490 m hosszú,

9. **Apátavatás Zircen.** a ciszterciarend ősi monostorában (M. F. I.) néma riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 173 m hosszú,

10. **Yvette** (Párisi kislány New-Yorkban) (Love and Hisses) (Fox) zenés vígjáték 2 felvonásban, a Fox filmgyárban 1937. évben készült, 1.199 m hosszú,

11. **62. sz. Trükkoszorozat** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 18 m hosszú,

12. **Szerelmesek** (Sweethearts) (Metro) zenés vígjáték (színes) 6 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 3.155 m hosszú,

13. **A házitündér** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 38 m hosszú,

14. **A gyöngyhalász titka** (Lázadó bálnavadászok) (Adventures End) (Universal) hangos, kalandos történet 2 felvonásban, az Universal filmgyárban 1938. évben készült, 1.110 m hosszú,

15. **Királyválasztás Borországban** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 114 m hosszú és

16. **Magyar világhíradó. VI. különkiadás** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 48 m hosszú mozgófényképeket.

b) Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképezemekben szabad bemutatni:

1. **Kakaótermelés és csokoládégyártás** (Kovács és Faludi) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Kovács és Faludi laboratóriumban 1936. évben készült, 150 m hosszú,

2. **3:1 a szerelem javára** (Kovács és Faludi) hangos filmoperett 2 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1936. évben készült, 983 m hosszú keskeny mozgófényképeket.

c) Az engedélyokirat kiadását megtagadta:

1. **Frankenstein** (Mozgóképezem r. t.) hangos dráma 3 felvonásban, az Univer-

sal filmgyárban 1931. évben készült, 1.616 m hosszú és

2. **Páris titka** (Eltűnt egy asszony) (Verwethe Spuren) (Walter Tibor) hangos dráma 4 felvonásban, a Tobis filmgyárban 1938. évben készült, 2.252 m hosszú mozgófényképektől.

d) Külföldre kivinni engedélyezte:

1. **Az ünneplő falu** (M. F. I.) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1935. évben készült, 390 m hosszú,

2. **Mezőgazdasági kiállítás** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 80 m hosszú,

3. **Határmegállapítás** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 31 m hosszú,

4. **Ruténföldön — élelmérés** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 28 m hosszú és

5. **Tavaszi árvizek** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 25 m hosszú mozgófényképeket.

Budapest, 1939. évi április hó 15-én.

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.
elnök,
miniszteri tanácsos.

Szerk. Üzen.

Kérjük azokat az olvasóinkat, akik a **MAGYAR FILM** legutóbbi számaát nem kapták meg, de igényt tartanak azokra, hogy szándékukat telefonon vagy levelezőlapon jelentsék be kiadóhivatalunkban.

Találós kérdés. Felteszik, megy, levelezik, elteszik. Mi ez? (Hófehérke.)

Vitatkozók. 1. A kért filmvállalat magyar filmgyártócég, tudomásunk szerint, jelenleg nem működik. 2. „A varieté csillagai” című film a Hunnia filmgyárban készült, Hunnia-Pictura produkció és az Ufa hozza forgalomba. 3. A Pallas film székhelye: XIV. Gyarmat-u. 39. Telefon: 279—999.

Pét. Régi levelére szerkesztőnknek csak a napokban lesz alkalma válaszolni. Elnézést kér.

Balatonszemes. Reméljük, megvan elégedve azzal a részletességgel, amellyel az új filmeket ismertetjük. Kritikai rovatunkban, heti beszámolóinkban és a premier-mozik műsorában megtalálja mindazt, amire kíváncsi, illetőleg amire szüksége van.

Szózat, Szeged. Az új moziengedélyek ügyében forduljon a Magyarországi Mozgóképezemengedélyesek Országos Egyesületéhez, Budapest, VIII., Csokonay-utca 10. Ott szívesen közlik önnel a kívánt adatokat.

Doktor. Páris. Túrelmetlenül várjuk ígéretének teljesítését. Nem tudjuk megérteni, mi az oka hallgatásának. Negatív esetben is feltétlenül értesítést várunk.

Kíváncsi. A szakmai eseményeket regisztráló cikkeink alá nem szoktuk odaírni az író nevét, mert fölöslegesnek tartjuk az ilyen természetű cikkek szignálását. Ezeket a cikkeket a szerkesztők írják.

Kezdő újságíró. Nagyon szívesen adunk helyet cikkének, ha olyan témát tárgyal, ami számíthat a szakma érdeklődésére.

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.
Telefon: 146-346

Lakás: XI., Fűrj-utca 4. Tel.: 257-036

VÁCZI DEZSŐ

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.
Telefon: 139-211

Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386

A
MAGYAR FILM
az egyetlen
szakmai
hirdetési orgánus!

SZAKMAI CIMTÁR

- Adler Ferenc** moziberendezés és mozikép-
viselet, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Agfaphotó, V., Nádor-u. 12. T.: 110-190,
124-194.
Alfa film, VII., Erzsébet krt. 8. Telefon:
144-808, 140-028.
Arany filmducco, VIII., Dankó-utca 22.
Tel.: 149-489.
Atelier film, VII., Erzsébet-krt. 8. Tel.:
333-736. Raktár a házban.
Aurora film, VII., Rákóczi-út 4. Tel.:
136-036.
Beregi Ernő adm. szerv iroda, VII., Er-
zsébet-körút 8. Tel.: 335-696.
Brüglér Ferenc filmkölcsonzó, VII., Er-
zsébet-körút 9-11. Tel.: 138-031.
Camera kft., VII., Erzsébet-körút 27.
Tel.: 138-222.
Cinema, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
137-570. Raktár a házban.
Continental film, VII., Rákóczi-út 12. Tel.:
133-532. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
Deák film, VIII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
136-635. Raktár a házban.
Diatyp laboratórium, VII., Rottenbiller-u.
19. Tel.: 145-304.
Eco film, VII., Rákóczi-út 12. Tel.:
342-976. Raktár: VIII., Népszínház-u.
21. Tel.: 342-984.
Electra film, XIV., Thököly-út 21. Tel.:
337-578.
Elit film, VII., Erzsébet-körút 24. Raktár:
VII., Erzsébet-körút 8.
Engel Fülöp, V., Sas-u. 7. Tel.: 184-005.
Farkas I. M. VIII., József-körút 19. Tel.:
132-805.
Fehér Endre, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Tel.: 135-696.
Filmatyp laboratórium, XIV., Szentese-u.
66. Tel.: 296-371.
Filmcenzúra, IV., Eskü-tér 6. Tel.:
183-072, aleln.: 183-073.
Filmexpress kft., VII., Erzsébet-körút 9.
Tel.: 133-671.
Filmfotó üzem, VIII., Röck Szilárd-u. 11.
Tel.: 130-805.
Filmgrafika, V., Klotild-u. 10/b. Tel.:
120-44. Tlp: VIII., Tisza Kálmán-tér 14.
Tel.: 145-966.
Filmkamara, VI., Andrássy-út 69. Tel.:
113-305.
Filmreklámvállalat, VII., Erzsébet-körút
8. Tel.: 142-081.
Filmservice, VII., Erzsébet-körút 9-11. T.:
144-888, 131-415.
Fox film, VIII., Rákóczi-út 9. Tel.: 139-
437, 131-658. Raktár: VI., Liszt Ferenc-
tér 6. Tel.: 139-437, 131-658.
Gevaert, V., Deák Ferenc-tér 3. Tel.:
180-318.
Grawatsch Ottó, VIII., József-körút 71.
Tel.: 145-193.
Güttler Antal, lásd: Palatinus film.
Hajdu film, XI., Horthy Miklós-út 70.
Tel.: 258-058.
Hamza film, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.:
297-999.
Hangosfilmgyártó kft., V., Tátra-u. 12/b.
Tel.: 119-382.
Harmonia film, VII., Akácfa-u. 7. Tel.:
135-287. Raktár: VIII., Népszínház-u.
21. Tel.: 142-984.
Hebel Gyula szállító, VI., Váci-út 1. Tel.:
115-947.
Helikon filmvállalat, VIII., Röck Szilárd-
utca 24. Tel.: 133-705. Raktár: VII., Er-
zsébet-körút 8.
Herschdörfer J. filmvállalata, VII., Er-
zsébet-körút 8. Tel.: 14-808, 140-028.
Hirsch és Tsuk, VII., Rákóczi-út 14. Tel.:
143-835. Raktár: VIII., Rákóczi-tér 11.
Tel.: 132-202.
Hunnia filmelhelyező irodája, VII., Erzsé-
bet-krt. 8. T.: 132-828, 132-888, 336-737.
Hunnia filmgyár rt. (Filmipari Alap), XIV.,
Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999, 297-622,
297-035, Bingert János dr. ig.: 296-060.
Ibusz filmszállítás, V., Bálvány-u. Tel.:
180-876.
Kamara, VI., Andrássy-út 69. Telefon:
113-305.
Kárpát film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
340-350. Raktár a házban.
Kino film, VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.:
136-942. Raktár a házban.
Kodak, V., Báthory-u. 6. Tel.: 114-158,
114-184.
Kovács és Faludi laboratórium, XIV.,
Gyarmat-u. 35. Tel.: 297-855.
Kormos Miklós filmvállalata, VII., Erzsé-
bet-körút 8. Tel.: 133-036. Raktár a
házban.
Kovács Emil és Társa, VII., Erzsébet-
körút 8. Tel.: 145-948. Raktár a házban.
Központi filmkezelő, VII., Erzsébet-körút
8. Tel.: 144-863.
Krupka filmgyár és laboratórium, XIV.,
Bácskai-u. 29/b. Tel.: 296-741.
Kultúr film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
137-438.
Lajta Andor, XIV., Thököly-út 75. Tel.:
297-076.
Lux film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
143-195. Raktár a házban.
Magyar Film, VI., Andrássy-út 69. Tel.:
113-305.
Magyar Film Iroda RT., IX., Könyves
Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346, este 7
órától reggel 9 óráig, valamint vasár- és
ünnepnap: 146-343, játékfilmgyártás:
146-342, színészöltözők: 140-727, felirat-
készítő üzem: 139-211. Híradókiadás:
VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145-510.
Fényképüzem: VIII., Sándor-u. 7. Tel.:
145-510.
Magyar Film Otthon, VI., Eötvös-u. 25/b.
Tel.: 122-463.
MMOE, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon:
136-005.
Matador film, VIII., Sándor-tér 2. Tel.:
132-774.
Mátrai film, VI., Podmaniczky-u. 9. Tel.:
118-456.
Mester film, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.:
297-999.
Metro-Goldvyn-Mayer, VIII., Sándor-tér
3. Tel.: 144-424, 144-425. Raktár a ház-
ban.
Milo film, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.:
130-700.
Mozgóképüzemi rt. kölesönosztálya, VII.,
Erzsébet-körút 45. Tel.: 144-487, 144-
488. Raktár: VIII., Kun-u. 12. Tel.:
144-486.
**Magyar Mozgófénykép-gépkezelők Ország-
os Egyesülete**, VII., Rákóczi-út 50.
Tel.: 337-598. (D. u. 2-4)
Művészfilm, VII., Rákóczi-út 40. Tel.:
340-397. Raktár a házban.
New York kávéház, VII., Erzsébet-körút
9-11. Tel.: 131-980, 131-981.
Objectív film, VII., Erzsébet-körút 8.
Tel.: 330-793.
Oktatófilm kirendeltség, VIII., Csep-
reghy-u. 4. Tel.: 145-818.
Oláh György gépészmérnök, a Zeiss Ikon
A. G. mozigépeinek képviselője, VIII.,
Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 349-933.
OMME, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon:
145-873.
Orbán-Márkus, VII., Hársfa-u. 6. Tel.:
132-940.
Pacséry László, XII., Királyhágó-u. 16.
Pajor Ferenc, VII., Munkás-u. 3/b. Tele-
fonhívó: 144-087.
Palatinus film, VII., Erzsébet-körút 56.
Tel.: 133-453.
Pallas film, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.:
279-999.
Pap film, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.:
138-031. Raktár a házban.
Paramount film, VIII., Rákóczi-út 59.
Tel.: 134-437, 140-522. Raktár a házban.
Pásztor film, VI., Nagymező-utca 22. Tel.:
123-773.
Pátia film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
140-625. Raktár: VIII., Népszínház-u.
19. Tel.: 349-414.
Pegasus film, II., Afonya-u. 11. Telefon:
151-441.
Petsman Ferenc, VIII., Mária-u. 19. Tel.:
136-449.
Petsman László, VI., Teréz-körút 3. Tel.:
112-890. Csillaghegy: 163-429.
Photophon film, VII., Erzsébet-krt 8. Tel.:
336-635.
Phöbus filmkölcsonzó, VII., Erzsébet-
körút 8. Tel.: 131-562. Raktár a házban.
Pietura film, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.:
297-999.
Prizma film, VIII., József-körút 9. Tel.:
133-064.
Radó István, VIII., József-krt. 9. Tel.:
133-064.
Reflektorfilm, VII., Sándor-tér 4. Tel.:
142-529. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u.
20. Tel.: 140-722.
Rákosi Sándor, II., Trombitás-út 26. Tel.:
167-194.
Rex film, VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.:
139-978. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u.
20. Tel.: 140-722.
Seidl és Veress laboratórium, XIV.,
Thököly-út 61. Tel.: 297-775.
Simonyi Vilmos mérnök, az OMME szak-
értője, XI., Fehérvári-út 147. T.: 257-110.
Sláger film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
143-195. Raktár a házban.
Standard film, VII., Erzsébet-körút 8.
Tel.: 333-797.
Star gyár és műterem, II., Pasaréti-út
122. Tel.: 164-287.
Székely Sándor mérnök, az OMME szak-
értője, V., Pozsonyi-út 40. Tel.: 292-506.
Tobis film, VII., Erzsébet-körút 16. Tel.:
143-411.
Ufa film, IV., Kossuth Lajos-u. 13. Tel.:
183-858. Raktár a házban. Telefon:
389-036.
Ungár Sándor filmkölcsonzó, VIII., Sán-
dor-tér 2. Tel.: 132-774. Raktár: VIII.,
Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 140-722.
Unitas film, VIII., Erzsébet-körút 45. Tel.:
144-487, 144-488. Raktár: VIII., Kun-
utca 12. Tel.: 144-486.
Universal film, VIII., Népszínház-u. 21.
Tel.: 138-447, 138-448. Raktár a házban.
Váci Dezső, Magyar Film Iroda, IX. ker.
Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 139-211.
Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386.
Vitagraph, VII., Rákóczi-út 12. Telefon:
133-532.
W amoscher Béla dr. filmvállalata, VII.,
Erzsébet-krt 8. Tel.: 136-635.
Warner Bros. First National, VIII., Józ-
sef-krt. 30-32. Tel.: 132-590, 142-464.
Raktár: VIII., Népszínház-u. 13. Tel.:
144-317.
Zeneszerzők Szövetsége, IV., Gerlóczy-u
3. Tel.: 189-306.